

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СЛУЖБИ**

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ІСПИТУ
З КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА, КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОГО ПРАВА,
АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА ТА КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ
для вступу на навчання на другий (магістерський) рівень вищої освіти
за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність»**

Розглянуто та схвалено на засіданні
вченої ради Академії
«21» квітня 2023 року, протокол № 3

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вступного випробування з кримінального права, кримінально-виконавчого права, адміністративного права та кримінального процесу розроблена з метою забезпечення абітурієнтів для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» орієнтованою тематикою з кримінального права, кримінально-виконавчого права, адміністративного права та кримінального процесу, на базі якого склалися тестові завдання для проведення вступних випробувань.

Головним завданням фахового вступного випробування є перевірка вміння конкретизувати знання з кримінального права, кримінально-виконавчого права, адміністративного права та кримінального процесу і нормативно-правової бази України, наявності навичок їх застосування у практичній діяльності.

Програма фахового вступного випробування складається з пояснювальної записки, змісту фахових вступних випробувань в розрізі навчальних дисциплін та критеріїв оцінювання фахового вступного випробування.

Вступники, що проходять вступне випробування, повинні ЗНАТИ:

- мету, завдання, зміст, принципи та методи кримінального права України;
- кримінальне законодавство України, керівні постанови Пленуму Верховного Суду України, постанови Пленуму Верховного Суду з питань застосування кримінального законодавства, стан судової практики;
- стан основних проблем науки кримінального права;
- предмет та принципи кримінального законодавства, його систему;
- підстави кримінальної відповідальності;
- основні інститути кримінального права;
- систему та види кримінальних покарань, умови та порядок їх застосування;
- види окремих кримінальних правопорушень та їх склад;
- правила кваліфікації кримінальних правопорушень;
- міжнародні документи та матеріали, що відображають новітні світові погляди на порядок і умови виконання кримінальних покарань, як пов'язаних із позбавленням волі, так і не пов'язаних з ним, правовий статус різних категорій осіб, які засуджені до кримінальних покарань, вимоги, яким повинен відповідати персонал Державної кримінально-виконавчої служби України;
  - Закони України, нормативно-правові акти Міністерства юстиції України та інші нормативні документи, що визначають державну політику у сфері виконання кримінальних покарань та пробації;
  - мету, завдання, зміст, принципи та методи кримінально-виконавчого права України;
  - систему органів та установ держави, що виконують кримінальні покарання та пробацію;
  - правову регламентацію діяльності слідчих ізоляторів Державної кримінально-виконавчої служби України;
  - правову регламентацію, порядок і умови виконання та відбування кримінальних покарань;
  - правові засади функціонування уповноважених органів з питань пробації;
  - правову регламентацію та порядок прийняття засуджених до позбавлення волі на певний строк і довічного позбавлення волі до установ виконання покарань, їх облік, переведення до інших установ виконання покарань та звільнення за різними підставами від відбування кримінального покарання;
  - правову регламентацію та особливості режиму відбування покарання в установах виконання покарань різних видів та рівнів безпеки;
  - умови тримання засуджених до позбавлення волі на певний строк та довічного позбавлення волі в структурних дільницях виправних колоній;

- правову регламентацію та порядок відбування покарання в дисциплінарному батальйоні;
- правову регламентацію та порядок вирішення питань трудового і побутового влаштування засуджених до обмеження або позбавлення волі на певний строк після їх звільнення;
- правову регламентацію та порядок дій адміністрації установ виконання покарань щодо запобіганням вчиненню кримінальних та інших правопорушень засудженими та іншими особами;
- правовий статус персоналу Державної кримінально-виконавчої служби України та заходи державних органів щодо його поліпшення;
- теоретико-правові основи адміністративного права, сутність публічної адміністрації;
- принципи та джерела адміністративного права;
- структуру публічної адміністрації в Україні;
- законодавство у сфері публічної служби;
- поняття державної служби та державного управління;
- знати форми (інструменти) діяльності публічної адміністрації;
- процедури у діяльності органів публічної адміністрації в Україні;
- основні теоретико-правові положення інституту адміністративної відповідальності;
- поняття адміністративного правопорушення; види адміністративних стягнень і порядок їх накладення;
- практику застосування адміністративного законодавства;
- загальну характеристику Кодексу України про адміністративні правопорушення;
- види адміністративних правопорушень;
- заходи запобігання адміністративним правопорушенням;
- забезпечення законності при застосуванні заходів впливу за адміністративні правопорушення;
- провадження у справах про адміністративні правопорушення.
- теорію кримінального процесу;
- кримінальне процесуальне законодавство України;
- предмет та принципи кримінального процесуального законодавства, його систему;
- стан основних проблем кримінальної процесуальної діяльності;
- практику застосування судами, прокурорами, органами досудового розслідування та адвокатами кримінального процесуального законодавства України;

УМІТИ:

- орієнтуватися в системі кримінального законодавства, знаходити в ньому необхідну для конкретного випадку норму;
- тлумачити чинне кримінальне законодавство;
- кваліфікувати кримінальне правопорушення у точній відповідності до закону;
- визначати характер та справедливість покарання, обраного по конкретному провадженню;
- правильно оцінювати застосування звільнення від кримінальної відповідальності з випробуванням та умовно-дострокового звільнення;
- обчислювати строки давності та погашення судимості;
- аналізувати тенденції юридичної практики та оцінювати їх з точки зору відповідності закону;
- користуватись у своїй професійній діяльності Законами України, нормативно-правовими актами Міністерства юстиції України та іншими нормативними документами, що визначають державну політику у сфері виконання кримінальних покарань та пробації;

- організувати прийняття засуджених до покарань, пов'язаних з позбавленням волі, до установ виконання покарань та застосовувати основні елементи режиму виконання і відбування покарань;
- користуватись засобами створення відповідних умов для ефективного здійснення виховного процесу під час виконання/відбування покарань, як пов'язаних із позбавленням волі, так і не пов'язаним з ним;
- регулювати правові відносини, що виникають під час виконання/відбування покарань, як пов'язаних із позбавленням волі, так і не пов'язаним з ним;
- визначати початок і строк закінчення попереднього ув'язнення, термін відбування покарань, як пов'язаних із позбавленням волі, так і не пов'язаним з ним, та порядок обчислення строків, передбачених ст. 81, 82 Кримінального кодексу України, а також ведення відповідної облікової документації;
- орієнтуватися в системі чинного адміністративного законодавства;
- тлумачити чинне адміністративне законодавство;
- використовувати основні теоретичні положення соціального управління у вирішенні професійних завдань;
- правильно застосовувати адміністративно-правові норми до конкретних суспільних відносин;
- розробляти проекти юридичних актів та процесуальних документів;
- орієнтуватися в системі та структурі законодавства, що регулює відносини в сфері публічного управління;
- приймати вірне рішення щодо застосування в кожній конкретній ситуації норм адміністративного законодавства та заходів адміністративного впливу,
- орієнтуватися в системі кримінального процесуального законодавства України;
- правильно тлумачити і застосовувати норми кримінального процесуального права;
- самостійно поповнювати й поглиблювати свої знання з дисципліни «Кримінальний процес»;
- визначати, обґрунтовувати та відстоювати свою правову позицію при проведенні досудового розслідування та під час судового розгляду кримінальних проваджень;
- захищати права, свободи і законні інтереси громадян, юридичних осіб, інтереси суспільства і держави під час кримінального провадження;
- аналізувати тенденції юридичної практики та оцінювати їх з точки зору відповідності кримінальному процесуальному законодавству України.

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

РОЗДІЛ 1. Поняття, завдання та система кримінального права України. Кримінальний кодекс та інші джерела кримінального права України

ТЕМА 1. Поняття, завдання та система кримінального права України. Принципи кримінального права України

Кримінальне право України як юридична наука та навчальна дисципліна у закладах вищої освіти.

Значення поняття «кримінальне право України». Кримінальне право України як окрема галузь права, як юридична наука та як навчальна дисципліна у закладах вищої освіти.

Кримінальне право України як окрема галузь права: поняття, характерні особливості, місце в правовій системі.

Механізм кримінально-правового регулювання: поняття, загальна характеристика. Основні елементи механізму кримінально-правового регулювання: норми кримінального права, юридичні факти, кримінально-правові відносини, правозастосовні акти, акти реалізації кримінального права. Основні методи (типи) кримінально-правового регулювання. Основні завдання кримінального права та їх відображення в Кримінальному кодексі України.

Кримінальне право України та інші галузі права, їх зв'язок та відмінності.

Система кримінального права України. Загальна та Особлива частини кримінального права України, їх особливості та взаємозв'язок. Система Загальної частини кримінального права України.

Кримінальне право України як юридична наука. Предмет та основні методи науки кримінального права. Основні напрямки досліджень та завдання кримінально-правової науки на сучасному етапі розвитку України.

Кримінальне право України як навчальна дисципліна у вищих навчальних закладах, її предмет, основні методи та форми вивчення. Система курсу Загальної частини кримінального права України.

Поняття принципу права. Принципи права як особливий елемент його змісту. Система принципів кримінального права України.

Загальноправові принципи: верховенства права, рівності громадян перед законом, гуманізму, справедливості та ін. Значення загальноправових принципів для кримінального права України як окремої галузі права.

Міжгалузеві принципи права: винної відповідальності, презумпції невинуватості та ін. Вплив міжгалузевих принципів права на зміст окремих інститутів та норм кримінального права України.

Галузеві принципи кримінального права: невідворотності кримінальної відповідальності, особистої відповідальності, економії кримінальної репресії, юридичної визначеності та ін. Їх основний зміст та особливості дії на сучасному етапі розвитку кримінального права України.

Взаємодія принципів кримінального права України між собою. Можливість виникнення колізії (суперечностей) між окремими його принципами. Необхідність вирішення таких колізій на нормативному (законодавчому) рівні.

ТЕМА 2. Кримінальний кодекс та інші джерела кримінального права України. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі і просторі

Поняття джерела кримінального права. Основні джерела сучасного кримінального права України.

Конституція України як джерело кримінального права України. Особливості окремих положень Конституції України, що мають кримінально-правовий зміст.

Кримінальний кодекс України 2001 р. – основне джерело кримінального права України. Загальна характеристика чинного КК України. Кримінальний кодекс 1960 р. як джерело кримінального права України.

Міжнародні договори як джерела кримінального права України. Особливості імплементації окремих положень міжнародних договорів в кримінальне право України.

Рішення Конституційного Суду України як джерело кримінального права України.

Нормативно-правові акти, які містять окремі положення кримінально-правового характеру чи частково визначають зміст окремих кримінально-правових норм. Відмінність таких нормативно-правових актів від джерел кримінального права України. Юридична природа та кримінально-правове значення роз'яснень Пленуму Верховного Суду України.

Основні етапи розвитку кримінального права України. Загальна характеристика основних джерел кримінального права України на окремих етапах його розвитку.

Нормативні приписи окремих джерел кримінального права України. Особливості норм КК України та інших кримінально-правових актів.

Поняття чинності КК та інших джерел кримінального права України в часі. Визначення поняття часу вчинення кримінального правопорушення в КК України та відмежування цього поняття від інших кримінально-правових понять (юридичного моменту визнання кримінального правопорушення закінченим, фактичного припинення кримінального). Зворотна дія закону про кримінальну відповідальність (кримінального закону) та інших джерел кримінального права у часі.

Поняття чинності КК та інших джерел кримінального права України у просторі. Поняття місця вчинення кримінального правопорушення за КК України. Принципи чинності закону про кримінальну відповідальність (кримінального закону) у просторі: територіальний, національний (громадянства), універсальний, реальний. Особливості дії зазначених принципів з урахуванням положень КК України та міжнародних договорів. Правові наслідки засудження особи за межами України. Видача особи, яка обвинувачується у вчиненні кримінального правопорушення, та особи, яка засуджена за вчинення кримінального правопорушення.

Тлумачення в кримінальному праві. Види і способи тлумачення окремих положень КК та інших джерел кримінального права України.

РОЗДІЛ 2. Поняття кримінального правопорушення. Класифікація кримінальних правопорушень

ТЕМА 3. Кримінальне правопорушення і його види

Кримінальне правопорушення як антисоціальне та правове явище. Загальні підходи до визначення поняття та змісту кримінального правопорушення у кримінально-правовій доктрині.

Поняття кримінального правопорушення за КК України. Ознаки кримінального правопорушення, їх загальна характеристика. Діяння (дія або бездіяльність) як обов'язковий елемент поняття «кримінальне правопорушення». Суспільно небезпечне діяння як матеріальна ознака кримінального правопорушення. Кримінальна протиправність діяння як нормативно-правова (формально-юридична) ознака кримінального правопорушення. Винність діяння як ознака кримінального правопорушення. Кримінально-правова караність діяння як ознака кримінального правопорушення.

Класифікація кримінальних правопорушень у кримінальному праві.

Види кримінальних правопорушень за кримінальним законодавством. Кримінальний проступок та злочин.

Кримінальний проступок як вид кримінального правопорушення. Правова природа проступку у кримінально-правовій доктрині. Кримінально-правове значення інституту кримінального проступку. Поняття та зміст кримінального проступку. Ознаки кримінального проступку.

Злочин як вид кримінального правопорушення. Поняття та зміст злочину. Ознаки злочину. Види (категорії) злочинів за ступенем тяжкості в КК України.

Малозначність діяння. Юридична природа положення ч. 2 ст.11 КК України щодо малозначності діяння, його значення для правозастосовної практики.

Кримінальне правопорушення та інші правопорушення: співвідношення, спільні ознаки, відмінності.

РОЗДІЛ 3. Склад кримінального правопорушення

ТЕМА 4. Склад кримінального правопорушення

Різні значення терміну «склад кримінального правопорушення»: склад кримінального правопорушення як специфічна юридична конструкція у кримінальному праві (юридичний склад кримінального правопорушення); склад кримінального правопорушення як системне поєднання юридичних фактів (фактичний склад кримінального правопорушення); склад кримінального правопорушення як категорія науки кримінального права.

Особливості юридичного складу кримінального правопорушення як специфічної юридичної конструкції в кримінальному праві. Співвідношення поняття кримінального правопорушення і юридичного складу кримінального правопорушення.

Основні функції юридичного складу кримінального правопорушення в механізмі кримінально-правового регулювання.

Загальна структура юридичного складу кримінального правопорушення, її складові частини.

Обов'язкові та факультативні елементи юридичного складу кримінального правопорушення.

Юридичний склад кримінального правопорушення, кримінально-правова норма і диспозиція статей кримінального закону.

Проблеми класифікації юридичних складів кримінальних правопорушень. Підстави (критерії) поділу юридичних складів кримінальних правопорушень на види. Основні види юридичних складів кримінальних правопорушень та їх кримінально-правова характеристика.

ТЕМА 5. Об'єкт і предмет кримінального правопорушення

Поняття об'єкта кримінального правопорушення. Об'єкт кримінального правопорушення і предмет (об'єкт) кримінально-правової охорони. Загальна характеристика механізму посягання на предмет кримінально-правової охорони. Спірні питання щодо об'єкта кримінального правопорушення в науці кримінального права.

Види об'єктів кримінального правопорушення. Підстави класифікації об'єктів кримінального правопорушення. Класифікація об'єктів кримінального правопорушення «по вертикалі» та «по горизонталі».

Родовий (спеціальний) об'єкт кримінального правопорушення. Соціальні та юридичні підстави виділення родового об'єкта кримінального правопорушення. Кримінально-правове значення родового об'єкта кримінального правопорушення.

Безпосередній об'єкт кримінального правопорушення та його кримінально-правове значення. Особливості відображення безпосереднього об'єкта в юридичному складі кримінального правопорушення. Основний та додатковий безпосередні об'єкти кримінального правопорушення та їх відмінність від факультативного предмета (об'єкта) кримінально-правової охорони.

Потерпілий від кримінального правопорушення та предмет кримінального правопорушення як факультативні елементи, що характеризують об'єкт кримінального правопорушення.

ТЕМА 6. Об'єктивна сторона складу кримінального правопорушення

Поняття об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення. Особливості елементів, що утворюють об'єктивну сторону складу кримінального правопорушення. Кримінально-правове значення об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення.

Діяння як обов'язковий елемент об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення. Загальні ознаки діяння як прояву поведінки людини. Вплив нездоланної сили, фізичного та психічного примусу на кримінальну відповідальність особи. Дія та бездіяльність як окремі форми діяння за кримінальним правом України.

Суспільне небезпечні наслідки кримінального правопорушення: поняття, види, кримінально-правове значення.

Причинний зв'язок між діянням і наслідками як один із видів зв'язку між елементами складу кримінального правопорушення. Основні філософські концепції причинного зв'язку та їх використання в різних кримінально-правових теоріях (*conditio sine qua non*, необхідного спричинення, адекватної причинності, фінальна теорія та ін.). Основні різновиди причинного зв'язку, їх кримінально-правовий зміст та значення.

Інші факультативні елементи, що характеризують об'єктивну сторону складу кримінального правопорушення (спосіб, час, місце, обстановка (ситуація), знаряддя та засоби вчинення кримінального правопорушення).

ТЕМА 7. Суб'єкт кримінального правопорушення

Поняття суб'єкта кримінального правопорушення за КК України. Особливості елементів складу кримінального правопорушення, що характеризують його суб'єкта. Співвідношення понять «суб'єкт кримінального правопорушення», «виконавець кримінального правопорушення», «особа винного» та «особистість особи, що вчинила кримінальне правопорушення».

Поняття осудної особи та неосудності за КК України. Формула неосудності. Обмежена осудність за КК України та її кримінально-правове значення. Особливості кримінальної відповідальності за кримінальне правопорушення, вчинені у стані сп'яніння, внаслідок вживання алкоголю, наркотичних засобів або інших одурманюючих речовин.

Вік суб'єкта кримінального правопорушення як обов'язковий елемент складу кримінального правопорушення. Вплив віку на кримінальну відповідальність особи. Основні правила встановлення віку суб'єкта кримінального правопорушення.

Спеціальний суб'єкт кримінального правопорушення як факультативний елемент складу кримінального правопорушення. Поняття спеціального суб'єкта кримінального правопорушення за КК України. Підстави класифікації спеціальних суб'єктів кримінального правопорушення та основні їх види. Вплив ознак спеціального суб'єкта кримінального правопорушення на кримінальну відповідальність.

ТЕМА 8. Суб'єктивна сторона складу кримінального правопорушення

Поняття суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення. Особливості елементів, що утворюють суб'єктивну сторону складу кримінального правопорушення.

Поняття вини за КК України. Компоненти, що утворюють зміст вини. Спірні питання щодо вини в науці кримінального права. Ступінь вини як кримінально-правове поняття.

Підстави (критерії) поділу вини на форми та види. Кримінально-правове значення поділу вини на форми і види.

Умисел як форма вини. Види умислу за КК України. Особливості змісту інтелектуального та вольового моментів прямого та непрямого (евентуального) умислу. Вплив специфічної конструкції юридичного складу кримінального правопорушення на зміст умислу. Види умислу, що виділяються в теорії кримінального права: задалегідь обдуманий умисел та умисел, що виник раптово; конкретизований та неконкретизований умисел. Кримінально-правове значення зазначених видів умислу.

Необережність як форма вини. Види необережності за КК України. Кримінальна протиправна самовпевненість, її інтелектуальний та вольовий моменти. Відмінність кримінальної протиправної самовпевненості від непрямого умислу. Кримінальна протиправна недбалість, її інтелектуальний та вольовий моменти. Об'єктивний та суб'єктивний критерії кримінальної протиправної недбалості, її відмінність від казусу (випадку) в кримінальному праві.

Складна вина. Основні форми (прояви) складної вини в юридичних складах окремих кримінальних правопорушень. Кримінально-правове значення складної вини.

Мотив і мета кримінального правопорушення, їх види та кримінально-правове значення. Поняття фізіологічного афекту, його вплив на кримінальну відповідальність особи.

Помилка в кримінальному праві. Види помилок, їх вплив на вину та кримінально-правову оцінку поведінки особи.

РОЗДІЛ 4. Стадії вчинення кримінального правопорушення

ТЕМА 9. Стадії вчинення кримінального правопорушення

Поняття стадії кримінального правопорушення. Чинники, що впливають на визначення стадії кримінального правопорушення. Види стадій кримінального правопорушення за КК України.

Закінчене кримінальне правопорушення. Поняття закінченого кримінального правопорушення за КК України. Особливості родової юридичної конструкції складу закінченого кримінального правопорушення. Момент закінчення окремих різновидів умисних кримінальних правопорушень в залежності від особливостей їх юридичних складів.

Готування до кримінального правопорушення. Поняття готування до кримінального правопорушення за КК України. Особливості видової юридичної конструкції складу готування до кримінального правопорушення. Види підготовчих діянь за КК України та їх кримінально-правова характеристика. Відмінність готування до кримінального правопорушення від вияву наміру вчинити кримінальне правопорушення.

Замах на кримінальне правопорушення. Поняття замаху на кримінальне правопорушення за КК України. Особливості видової юридичної конструкції замаху на кримінальне правопорушення. Види замаху на кримінальне правопорушення та їх кримінально-правове значення. Відмінність замаху на кримінальне правопорушення від готування до кримінального правопорушення та від закінченого кримінального правопорушення.

Кримінальна відповідальність за незакінчене кримінальне правопорушення. Підстави такої відповідальності, особливості кваліфікації готування до кримінального правопорушення та замаху на кримінальне правопорушення. Основні проблеми караності незакінченого кримінального правопорушення та їх вирішення в КК України.

Добровільна відмова при незакінченому кримінальному правопорушенні. Поняття добровільної відмови за КК України. Особливості родової юридичної конструкції складу добровільної відмови. Кримінально-правові наслідки добровільної відмови від доведення кримінального правопорушення до кінця. Відмінність добровільної відмови від дійового каяття.

РОЗДІЛ 5. Співучасть у кримінальному правопорушенні

ТЕМА 10. Співучасть у кримінальному правопорушенні

Поняття співучасті у кримінальному правопорушенні. Співучасть у кримінальному правопорушенні та інші прояви вчинення кримінального правопорушення за наявності зв'язку між кількома особами. Визначення поняття співучасті у кримінальному правопорушенні в КК України. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки співучасті. Спірні питання щодо співучасті у кримінальному правопорушенні в науці кримінального права.

Види співучасників кримінального правопорушення за КК України. Кримінально-правова характеристика ознак окремих співучасників – виконавця (співвиконавця), організатора, підбурювача, пособника.

Форми співучасті у кримінальному правопорушенні. Підстави (критерії) поділу співучасті у кримінальному правопорушенні на форми. Кримінально-правова характеристика окремих форм співучасті у кримінальному правопорушенні (співвиконавства, співучасті з розподілом ролей, вчинення кримінального правопорушення організованою групою, вчинення кримінального правопорушення злочинною організацією).

Кримінальна відповідальність співучасників. Підстави такої відповідальності, особливості кваліфікації діянь співучасників, вчинених у межах окремих форм співучасті у кримінальному правопорушенні. Межі кримінальної відповідальності співучасників при вчиненні кримінального правопорушення в співучасті зі спеціальним суб'єктом кримінального правопорушення, при вчиненні незакінченого кримінального правопорушення, при так званому ексцесі виконавця (співвиконавця). Особливості кримінальної відповідальності організаторів та учасників організованої групи чи злочинної організації.

Добровільна відмова співучасників. Особливості юридичного складу добровільної відмови виконавця (співвиконавця), організатора, підбурювача, пособника.

Причетність до кримінального правопорушення. Поняття причетності до кримінального правопорушення. Форми причетності до кримінального правопорушення. Відмінність окремих форм причетності до кримінального правопорушення від співучасті у кримінальному правопорушенні. Особливості кримінальної відповідальності за окремі форми причетності до кримінального правопорушення за КК України.

Посереднє вчинення (виконання) кримінального правопорушення. Поняття посереднього вчинення (виконання) кримінального правопорушення та його відмінність від співучасті у кримінальному правопорушенні. Основні різновиди посереднього вчинення кримінального правопорушення. Особливості кримінальної відповідальності за посереднє вчинення кримінального правопорушення.

Групове вчинення кримінального правопорушення за відсутності ознак співучасті у кримінальному правопорушенні. Особливості кримінальної відповідальності суб'єкта кримінального правопорушення за групове його вчинення.

РОЗДІЛ 6. Множинність кримінальних правопорушень

ТЕМА 11. Множинність кримінальних правопорушень

Поняття множинності кримінальних правопорушень у кримінальному праві. Юридична характеристика множинності кримінальних правопорушень.

Одиничне кримінальне правопорушення як складовий елемент множинності кримінальних правопорушень. Поняття одиничного кримінального правопорушення. Види одиничних кримінальних правопорушень (прості, ускладнені).

Прості кримінальні правопорушення – їх поняття та види.

Ускладнені кримінальні правопорушення – їх поняття та види. Триваючі, продовжувані, складені кримінальні правопорушення та кримінальні правопорушення з похідними наслідками як специфічні різновиди одиничних кримінальних правопорушень.

Відмежування множинності кримінальних правопорушень від одиничних кримінальних правопорушень, що складаються з декількох діянь, від складних (складених) кримінальних правопорушень, від триваючих та продовжуваних кримінальних правопорушень.

Форми множинності кримінальних правопорушень. Підстави (критерії) виділення окремих форм множинності кримінальних правопорушень. Проблеми систематизації різних проявів множинності кримінальних правопорушень у науці кримінального права. Форми множинності кримінальних правопорушень, що виділяються в КК України.

Повторність кримінальних правопорушень. Поняття повторності кримінальних правопорушень за КК України. Специфічні ознаки повторності кримінальних правопорушень. Відображення повторності кримінальних правопорушень в Загальній та Особливій частинах КК України. Види повторності. Кримінально-правове значення повторності кримінальних правопорушень.

Сукупність кримінальних правопорушень. Поняття сукупності кримінальних правопорушень за КК України. Специфічні ознаки сукупності кримінальних правопорушень. Відмінність сукупності кримінальних правопорушень від конкуренції кримінально-правових норм. Види сукупності кримінальних правопорушень: ідеальна, реальна, реально-ідеальна. Кримінально-правове значення сукупності кримінальних правопорушень.

Рецидив кримінальних правопорушень. Поняття рецидиву кримінальних правопорушень за КК України. Специфічні ознаки рецидиву кримінальних правопорушень. Відображення рецидиву кримінальних правопорушень в Загальній та Особливій частинах КК України. Види рецидиву: загальний, спеціальний, простий, багаторазовий, пенітенціарний. Кримінально-правове значення рецидиву кримінальних правопорушень та окремих його видів.

Поєднання в поведінці особи кількох форм множинності кримінальних правопорушень. Кримінально-правове значення такого поєднання.

РОЗДІЛ 7. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння

ТЕМА 12. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння

Поняття та юридична природа обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння. Проблеми класифікації цих обставин у науці кримінального права.

Необхідна оборона: поняття, ознаки, умови правомірності. Перевищення меж необхідної оборони. Юридична природа ситуації, передбаченої ч. 4 ст. 36 КК України. Провокація оборони.

Уявна оборона: поняття за КК України, юридична природа та основні різновиди. Вплив уявної оборони на кримінальну відповідальність особи.

Затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення: поняття, ознаки, умови правомірності, відмінність від необхідної оборони. Відповідальність за перевищення заходів, необхідних для затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення.

Крайня необхідність: поняття, ознаки, умови правомірності, відмінність від необхідної оборони. Проблеми відповідальності за перевищення меж крайньої необхідності.

Фізичний або психічний примус: поняття та ознаки. Кримінально-правове значення фізичного та психічного примусу.

Невиконання наказу або розпорядження, його правовий зміст. Підстави визнання наказу або розпорядження законним. Поняття та ознаки явно кримінально протиправного наказу або розпорядження. Правові наслідки відмови від виконання явно кримінально протиправного наказу або розпорядження. Особливості кримінальної відповідальності особи, яка віддала явно кримінально протиправний наказ або розпорядження, та особи, яка виконала такий наказ або розпорядження. Особливості кримінально-правової оцінки ситуації, в якій особа виконала наказ або розпорядження за обставин, коли вона не усвідомлювала і не могла усвідомлювати його кримінально протиправного характеру.

Діяння, пов'язане з ризиком: поняття та основний кримінально-правовий зміст. Поняття та ознаки виправданості ризику за КК України. Невиправданий ризик та його кримінально-правове значення.

Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації: поняття та основний кримінально-правовий зміст. Специфічні підстави та особливості кримінальної відповідальності особи, яка виконує таке завдання.

Виконання обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України: поняття та кримінально-правовий зміст.

Загальна характеристика обставин, що виключають кримінально протиправне діяння, які не передбачені КК України.

РОЗДІЛ 8. Кримінальна відповідальність та її підстави. Звільнення від кримінальної відповідальності

ТЕМА 13. Кримінальна відповідальність та її підстави

Поняття кримінальної відповідальності. Кримінальна відповідальність – різновид юридичної відповідальності. «Родові» та «видові» ознаки кримінальної відповідальності. Спирні питання щодо кримінальної відповідальності в науці кримінального права.

Кримінальна відповідальність як елемент механізму кримінально-правового регулювання: юридична природа, основний зміст, функції. Кримінальна відповідальність та інші елементи механізму кримінально-правового регулювання (кримінально-правові норми, юридичні факти, кримінально-правові відносини).

Форми кримінальної відповідальності. Підстави виділення окремих форм кримінальної відповідальності. Загальна характеристика окремих форм кримінальної відповідальності, що передбачені КК України (покарання, звільнення від покарання та його відбування). Юридична природа звільнення від кримінальної відповідальності як окремого інституту кримінального права України.

Підстава (підстави) кримінальної відповідальності. Визначення підстави кримінальної відповідальності в КК України.

ТЕМА 14. Звільнення від кримінальної відповідальності

Поняття звільнення від кримінальної відповідальності. Юридична природа та основний кримінально-правовий зміст звільнення від кримінальної відповідальності як окремого інституту в сучасному кримінальному праві.

Правові підстави та порядок звільнення від кримінальної відповідальності за КК України. Проблеми систематизації окремих різновидів звільнення від кримінальної відповідальності в теорії кримінального права. Особливості звільнення від кримінальної відповідальності:

- 1) у зв'язку з дійовим каяттям;
- 2) у зв'язку з примиренням винного з потерпілим;
- 3) у зв'язку з передачею особи на поруки;
- 4) у зв'язку із зміною обстановки;
- 5) у зв'язку із закінченням строків давності;
- 6) на підставі закону України про амністію.

Загальна характеристика спеціальних видів звільнення від кримінальної відповідальності, передбачених в нормах Особливої частини КК України.

РОЗДІЛ 9. Поняття та види покарань. Призначення покарання. Звільнення від покарання та його відбування

ТЕМА 15. Покарання та його види

Поняття покарання за КК України. Ознаки покарання. Покарання в системі заходів кримінально-правового впливу.

Мета покарання за КК України. Спірні питання щодо мети (цілей) покарання в науці кримінального права. Кара, виправлення засуджених, загальна та спеціальна превенція як окремі цілі (складові мети) покарання. Проблеми ієрархії цілей покарання при застосуванні окремих видів покарань.

Поняття виду покарання. Система видів покарання в кримінальному праві. Основні ознаки (характеристики) системи видів покарання за КК України. Кримінально-правове значення системи видів покарання.

Види покарань за КК України. Штраф. Позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Громадські роботи. Виправні роботи. Службові обмеження для військовослужбовців. Конфіскація майна та її відмежування від спеціальної конфіскації. Арешт, Обмеження волі. Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців. Позбавлення волі на певний строк. Довічне позбавлення волі.

Смертна кара як вид покарання в кримінальному праві окремих держав. Смертна кара в історії кримінального права України. Рішення Конституційного Суду України від 29 грудня 1999 р. щодо неконституційності положень КК України 1960 р. в частині, що передбачає смертну кару як вид покарання, – правова підстава скасування смертної кари в Україні.

ТЕМА 16. Призначення покарання

Призначення покарання як специфічний етап застосування кримінально-правових норм. Обрання конкретної міри покарання, його основний кримінально-правовий зміст.

Загальні засади призначення покарання, їх юридична природа та загальний зміст. Загальні правила призначення покарання за КК України. Призначення покарання у межах, встановлених у санкції статті (частини статті) КК України, яка передбачає відповідальність за вчинений кримінальний правопорушення. Винятки з цього правила, що передбачені в КК України. Дотримання при призначенні покарання положень Загальної частини КК України. Врахування при призначенні покарання ступеня тяжкості вчиненого кримінального правопорушення, особи винного та обставин справи, що пом'якшують чи обтяжують покарання. Зв'язок призначення покарання з метою спеціальної та загальної превенції.

Загальна характеристика обставин, що пом'якшують чи обтяжують покарання. Особливості врахування таких обставин при призначенні покарання в окремих кримінально-правових ситуаціях.

Призначення покарання за незакінчене кримінальне правопорушення та за кримінальне правопорушення, вчинене у співучасті. Юридична природа та особливості врахування при призначенні покарання обставин, передбачених ст. 68 КК України.

Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом. Підстави та види такого пом'якшення покарання. Інші випадки пом'якшення покарання при його призначенні, що передбачені КК України.

Призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень. Межі остаточного покарання, що призначається за сукупністю кримінальних правопорушень. Умови, порядок та принципи призначення остаточного покарання за сукупністю кримінальних правопорушень, за які особа засуджується одним вирокком. Особливості призначення остаточного покарання за сукупністю кримінальних правопорушень, за які особа засуджується кількома вирокками.

Призначення покарання за сукупністю вироків. Умови, порядок та принципи призначення остаточного покарання за сукупністю вироків. Межі остаточного покарання, що призначається за сукупністю вироків. Особливості та порядок призначення покарання особі, яка засуджується за сукупністю кримінальних правопорушень та за сукупністю вироків одночасно.

Правила складання покарань та зарахування попереднього ув'язнення. Особливості складання окремих видів основних покарань. Виконання додаткових покарань різних видів. Особливості зарахування попереднього ув'язнення при призначенні окремих видів основних покарань. Обчислення строків покарання.

ТЕМА 17. Звільнення від покарання та його відбування

Поняття та юридична природа звільнення від покарання та його відбування. Основний кримінально-правовий зміст звільнення від покарання та його відбування, його відмінність від звільнення від кримінальної відповідальності.

Проблеми систематизації окремих різновидів звільнення від покарання та його відбування. Звільнення від покарання, звільнення від подальшого відбування покарання, заміна покарання більш м'яким та пом'якшення призначеного покарання як окремі форми (субінститути) інституту звільнення від покарання та його відбування.

Звільнення від покарання, його специфічний кримінально-правовий зміст. Звільнення від покарання особи у зв'язку з втратою нею суспільної небезпеки. Звільнення від покарання особи у зв'язку із закінченням строків давності. Інші різновиди безумовного звільнення від покарання, що передбачені КК України. Звільнення від відбування покарання з випробуванням. Звільнення від відбування покарання з випробуванням вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до семи років. Інші різновиди умовного звільнення від покарання, що передбачені КК України.

Звільнення від подальшого відбування покарання, його специфічний кримінально-правовий зміст. Звільнення від подальшого відбування покарання особи, засудженої за

діяння, караність якого законом усунена. Звільнення від подальшого відбування покарання особи у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку. Інші різновиди безумовного звільнення від відбування покарання, що передбачені КК України. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання.

Звільнення від відбування покарання у зв'язку з прийняттям уповноваженим органом рішення про передачу засудженого для обміну як військовополоненого.

Інші різновиди умовного звільнення від відбування покарання, що передбачені КК України.

Заміна покарання більш м'яким, його специфічний кримінально-правовий зміст. Заміна невідбутої частини покарання більш м'яким. Заміна виправних робіт штрафом. Інші різновиди заміни покарання більш м'яким, що передбачені КК України.

Пом'якшення призначеного покарання, його специфічний кримінально-правовий зміст. Зниження призначеної особі міри покарання до максимальної межі, встановленої санкцією нового закону, що пом'якшує кримінальну відповідальність. Інші різновиди пом'якшення покарання, що передбачені КК України.

Особливості звільнення від покарання та його відбування на підставі закону України про амністію або акта про помилування.

РОЗДІЛ 10. Судимість. Заходи кримінально-правового характеру

ТЕМА 18. Судимість

Поняття судимості. Часові межі судимості. Обставини, які зумовлюють визнання особи такою, що не має судимості. Загально-правові та кримінально-правові наслідки судимості.

Погашення судимості. Загальні умови та строки погашення судимості. Особливості обчислення строків погашення судимості при перебігу давності виконання вироку, при умовно-достроковому звільненні від покарання чи заміні його більш м'яким. Погашення судимості в осіб, щодо яких застосовано закон України про амністію або акт про помилування. Переривання строку погашення судимості.

Зняття судимості. Умови та підстави зняття судимості, що передбачені КК України.

ТЕМА 19. Заходи кримінально-правового характеру

Поняття та види заходів кримінально-правового характеру.

Поняття примусових заходів медичного характеру, їх юридична природа та основний кримінально-правовий зміст. Мета (цілі) примусових заходів медичного характеру.

Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру. Види примусових заходів медичного характеру. Особливості застосування окремих видів примусових заходів медичного характеру, що передбачені КК України. Продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру.

Поняття примусового лікування, його юридична природа та основний кримінально-правовий зміст. Особи, до яких може бути застосоване примусове лікування. Місця примусового лікування, визначені КК України.

Спеціальна конфіскація. Підстави застосування спеціальної конфіскації. Випадки застосування спеціальної конфіскації.

Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб. Підстави для застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру. Юридичні особи, до яких застосовуються заходи кримінально-правового характеру. Підстави для звільнення юридичної особи від застосування заходів кримінально-правового характеру. Види заходів кримінально-правового характеру, що застосовуються до юридичних осіб.

Примусові заходи виховного характеру, що застосовуються до особи, яка до досягнення віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність, вчинила суспільне небезпечне діяння. Види заходів кримінально-правового впливу, що можуть бути застосовані до неповнолітнього та малолітнього за КК України.

Обмежувальні заходи. Місце та роль обмежувальних заходів у системі заходів кримінально-правового характеру та запобігання домашнього насильства. Підстави та передумови застосування обмежувальних заходів, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство. Обмежувальні заходи, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство. Обов'язки та заборони, які можуть бути покладені судом до особи, що вчинила домашнє насильство.

РОЗДІЛ 11. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх

ТЕМА 20. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх

Неповнолітні та малолітні як особливі суб'єкти охоронних кримінально-правових відносин. Примусові заходи виховного характеру, що застосовуються до особи, яка до досягнення віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність, вчинила суспільне небезпечне діяння.

Звільнення неповнолітнього від кримінальної відповідальності. Підстави звільнення неповнолітнього від кримінальної відповідальності із застосуванням примусових заходів виховного характеру. Особливості звільнення неповнолітнього від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності.

Види покарань, що можуть бути застосовані до неповнолітніх. Особливості застосування до неповнолітніх окремих видів покарань (штраф, громадські роботи, виправні роботи, арешт, позбавлення волі на певний строк).

Призначення покарання неповнолітнім. Додаткові правові орієнтири, які враховує суд при призначенні покарання неповнолітньому. Межі остаточного покарання, яке може бути призначене неповнолітньому за сукупністю кримінальних правопорушень та за сукупністю вироків.

Звільнення неповнолітнього від покарання та його відбування. Особливості звільнення неповнолітнього від відбування покарання з випробуванням, звільнення від покарання із застосуванням примусових заходів виховного характеру, звільнення від покарання у зв'язку із закінченням строків давності, умовно-дострокове звільнення від відбування покарання.

Особливості погашення і зняття судимості в осіб, які вчинили кримінальне правопорушення до досягнення ними вісімнадцятирічного віку.

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

РОЗДІЛ 1. Поняття, система і значення Особливої частини кримінального права. Основи кримінально-правової кваліфікації

ТЕМА 1. Поняття, система і значення Особливої частини кримінального права

Різні значення словосполучення «Особлива частина кримінального права України». Особлива частина кримінального права України як специфічний розділ окремої галузі права, як складова частина єдиної науки кримінального права та як навчальна дисципліна в юридичному вищому навчальному закладі.

Особлива частина кримінального права України як специфічний розділ окремої галузі права. Підстави поділу кримінального права України на Загальну та Особливу частини. Особливості нормативних приписів (кримінально-правових норм), що утворюють її зміст. Джерела Особливої частини кримінального права України.

Система Особливої частини кримінального права України, її поняття та особливості. Основні правила систематизації Особливої частини кримінального права України. Роль законодавчої техніки в побудові системи Особливої частини кримінального права України. Загальна характеристика системи Особливої частини КК України 2001 р.

Наскрізні юридичні поняття (юридичні конструкції) Особливої частини КК: близькі родичі, близькі особи, члени сім'ї; малолітній, неповнолітній, дитина; насильство; насильство, яке не є небезпечним для життя чи здоров'я особи; насильство, яке є

небезпечним для життя чи здоров'я особи; втручання; перешкоджання; знищення; пошкодження; примушування; погроза; тяжкі наслідки; загибель людей.

Особливості змісту наведених юридичних понять (юридичних конструкцій) в окремих статтях Особливої частини КК України.

Значення Особливої частини кримінального права України.

Особлива частина кримінального права України як складова частина єдиної науки кримінального права. Особливості предмета та основних методів наукових досліджень. Провідні українські вчені в галузі Особливої частини кримінального права та основні напрямки їх наукових досліджень. Завдання науки кримінального права щодо дослідження норм Особливої частини КК України 2001 р. та практики їх застосування.

Особлива частина кримінального права України як навчальна дисципліна в юридичному вищому навчальному закладі, її предмет та основні методи його дослідження.

Основні теоретичні форми вивчення Особливої частини кримінального права: систематизація (класифікація) юридичних складів кримінальних правопорушень в межах Особливої частини Кримінального кодексу України та її окремих розділів; загальна характеристика окремих груп кримінальних правопорушень; аналіз юридичного складу (юридичних складів) кримінального правопорушення певного виду; особливості юридичних складів окремих кримінальних правопорушень; розмежування юридичних складів кримінальних правопорушень окремих видів; кваліфікація множинності кримінальних правопорушень певних видів.

Основні практичні форми вивчення Особливої частини кримінального права України: розв'язання задач (казусів); вирішення узагальнених кримінально-правових ситуацій, що стосуються кримінальних правопорушень окремих видів; кримінально-правова кваліфікація окремих форм множинності кримінальних правопорушень.

Роль роз'яснень Пленуму Верховного Суду України у засвоєнні Особливої частини кримінального права. Необхідність опрацювання узагальнень правозастосовної практики та вивчення окремих кримінальних проваджень щодо певних категорій кримінальних правопорушень.

ТЕМА 2. Основи кримінально-правової кваліфікації

Зміст кримінально-правової кваліфікації. Кримінально-правова кваліфікація як частина процесу застосування кримінального закону. Оцінка суспільно небезпечної поведінки в ході кримінально-правової кваліфікації. Визначення кримінально-правової норми, що передбачає відповідальність за вчинення суспільно небезпечного діяння.

Поняття кримінально-правової кваліфікації та її види. Кваліфікація кримінального правопорушення та кваліфікація суспільно небезпечних діянь, які не є кримінальними правопорушеннями. Умови правильної кваліфікації. Фактична та нормативна підстави кримінально-правової кваліфікації.

Юридичне закріплення результатів кримінально правової кваліфікації. Виклад фактичних обставин справи, складання формули кваліфікації та формулювання звинувачення – складові кримінально-правової кваліфікації як юридичної діяльності. Значення та вимоги до формули кваліфікації.

Принципи кримінально-правової кваліфікації та їх значення.

РОЗДІЛ 2. Злочини проти основ національної безпеки України

ТЕМА 3. Злочини проти основ національної безпеки України

Національна безпека України як об'єкт кримінально-правової охорони. Загальна характеристика злочинів проти основ національної безпеки України.

Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади: особливості конструкції юридичних складів та види цього злочину. Фінансування дій, вчинених з метою насильницької зміни чи повалення

конституційного ладу або захоплення державної влади, зміни меж території або державного кордону України

Посягання на територіальну цілісність і недоторканність України: аналіз юридичного складу злочину, особливості кваліфікації за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями.

Державна зрада: аналіз юридичного складу злочину; особливості звільнення від кримінальної відповідальності особи, що вчинила державну зраду. Колабораційна діяльність: поняття, ознаки, види, відповідальність за її здійснення, аналіз складів злочину. Пособництво державі-агресору: аналіз юридичного складу злочину.

Посягання на життя державного чи громадського діяча: аналіз юридичного складу злочину. Диверсія: особливості об'єктивної та суб'єктивної сторін юридичного складу злочину, форми диверсії. Шпигунство: аналіз юридичного складу злочину; особливості звільнення від кримінальної відповідальності особи, що вчинила шпигунство.

Перешкоджання законній діяльності Збройних Сил України та інших військових формувань. Несанкціоноване поширення інформації про направлення, переміщення зброї, озброєння та бойових припасів в Україну, рух, переміщення або розміщення Збройних Сил України чи інших утворених відповідно до законів України військових формувань, вчинене в умовах воєнного або надзвичайного стану: аналіз юридичних складів злочинів.

РОЗДІЛ 3. Кримінальні правопорушення проти життя, здоров'я, волі, честі та гідності особи, її статевої свободи та статевої недоторканості

ТЕМА 4. Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи

Систематизація юридичних складів кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи за чинним кримінальним законодавством України.

Кримінальні правопорушення проти життя. Кримінально-правове поняття вбивства. Види вбивств за КК України. Умисне вбивство без обтяжуючих і без пом'якшуючих обставин: відмежування від інших видів умисних вбивств. Умисне вбивство при обтяжуючих обставинах: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, особливості кваліфікації окремих його різновидів. Умисні вбивства при пом'якшуючих обставинах: особливості юридичних складів умисного вбивства, вчиненого в стані сильного душевного хвилювання, умисного вбивства матір'ю своєї новонародженої дитини та умисного вбивства при перевищенні меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення. Вбивство через необережність: особливості суб'єктивної сторони юридичного складу кримінального правопорушення. Доведення до самогубства: особливості юридичного складу кримінального правопорушення, відмежування від умисного вбивства та вбивства через необережність.

Кримінальні правопорушення проти здоров'я. Поняття тілесного ушкодження: медичний та юридичний аспекти. Види тілесних ушкоджень за КК України. Залежність ступеня тяжкості тілесних ушкоджень від тривалості розладу здоров'я та розміру стійкої втрати працездатності. Умисне тяжке тілесне ушкодження: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення. Умисне тяжке тілесне ушкодження, заподіяне за пом'якшуючих обставин: особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження: особливості юридичних складів кримінального правопорушення, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Умисне легке тілесне ушкодження: види, особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Необережне тяжке або середньої тяжкості тілесне ушкодження: особливості об'єктивної та суб'єктивної сторін юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Побої і мордування: аналіз юридичних складів кримінальних правопорушень. Домашнє насильство: поняття та юридичний склад кримінального правопорушення. Катування: особливості юридичного складу кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення проти особистої безпеки. Погроза вбивством: особливості об'єктивної та суб'єктивної сторін складу кримінального правопорушення, відмежування від готування до умисного вбивства. Зараження венеричною хворобою; зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби; неналежне виконання професійних обов'язків, що спричинило зараження особи вірусом імунодефіциту чи іншої невиліковної інфекційної хвороби; розголошення відомостей про проведення медичного огляду на виявлення зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби: особливості юридичних складів кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення, які вчинюються у сфері медичного обслуговування (незаконна лікувальна діяльність, ненадання допомоги хворому медичним працівником, неналежне виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником, порушення прав пацієнта, незаконне проведення дослідів над людиною, порушення встановленого законом порядку трансплантації органів або тканин людини, насильницьке донорство, незаконне розголошення лікарської таємниці): загальна характеристика, особливості юридичних складів.

Інші кримінальні правопорушення, що ставлять в небезпеку життя та здоров'я людини (незаконне проведення абортів або стерилізації; залишення в небезпеці; ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані; неналежне виконання обов'язків щодо охорони життя та здоров'я дітей): загальна характеристика, особливості юридичних складів.

ТЕМА 5. Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи

Воля людини як об'єкт кримінально-правової охорони. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти волі особи.

Кримінальні правопорушення, що посягають на волю людини. Насильницьке зникнення. Незаконне позбавлення волі або викрадення людини: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення. Захоплення заручників; аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Підміна дитини: особливості об'єктивної та суб'єктивної сторін юридичного складу кримінального правопорушення. Торгівля людьми або інша незаконна угода щодо передачі людини: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення. Примушування до шлюбу: поняття та юридичний склад кримінального правопорушення.

Експлуатація дітей: особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Незаконне поміщення в психіатричний заклад: особливості юридичного складу кримінального правопорушення.

Використання малолітньої дитини для заняття жебрацтвом.

ТЕМА 6. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості

Статева свобода та статева недоторканість людини як об'єкти кримінально-правової охорони. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.

Кримінальні правопорушення, що посягають на статева свободу та статева недоторканість особи. Зґвалтування: поняття та аналіз юридичних складів кримінального правопорушення. Сексуальне насильство: поняття, особливості юридичних складів кримінального правопорушення, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Інші статеві кримінальні правопорушення (примушування до вступу в статевий зв'язок; статеві зносини з особою, яка не досягла шістнадцятирічного віку; розбещення неповнолітніх, домагання дитини для сексуальних цілей): особливості юридичних складів, відмежування від суміжних кримінальних правопорушень.

ОЗДІЛ 4. Кримінальні правопорушення проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина

ТЕМА 7. Кримінальні правопорушення проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина

Окремі конституційні права і свободи людини і громадянина як об'єкт кримінально-правової охорони.

Загальна характеристика та систематизація кримінальних правопорушень проти особистих прав і свобод людини та громадянина.

Кримінальні правопорушення проти окремих політичних прав громадянина України (перешкоджання здійсненню виборчого права; неправомірне використання виборчих бюлетенів, підлог виборчих документів або неправильний підрахунок голосів чи неправильне оголошення результатів виборів; порушення таємниці голосування; порушення законодавства про референдум): особливості юридичних складів, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями.

Кримінальні правопорушення, що посягають на рівність конституційних прав громадян та їх рівність перед законом. Порушення рівноправності громадян залежно від їх расової, національної, регіональної належності, релігійних переконань, інвалідності та за іншими ознаками: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення, що посягають на недоторканність приватного життя громадян (порушення недоторканності житла; порушення таємниці листування, телефонних розмов, телеграфної чи іншої кореспонденції, що передаються засобами зв'язку або через комп'ютер; порушення недоторканності приватного життя): особливості юридичних складів кримінальних правопорушень.

Кримінальні правопорушення, що посягають на нормальний розвиток неповнолітніх та матеріальне забезпечення осіб, що потребують соціального захисту, їх особисту безпеку (ухилення від сплати аліментів на утримання дітей; ухилення від сплати коштів на утримання непрацездатних батьків; злісне невиконання обов'язків по догляду за дитиною або за особою, щодо якої встановлена опіка чи піклування; зловживання опікунськими правами; розголошення таємниці усиновлення (удочеріння)): особливості юридичних складів кримінальних правопорушень. Незаконні дії щодо усиновлення (удочеріння): аналіз юридичних складів кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення, що посягають на трудові права громадян (перешкоджання законній професійній діяльності журналістів; грубе порушення законодавства про працю; грубе порушення угоди про працю; невіплата заробітної плати, стипендії, пенсії чи інших установлених законом виплат): особливості юридичних складів кримінальних правопорушень.

Кримінальні правопорушення, що посягають на права громадян, на захист своїх прав і свобод та задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів (перешкоджання законній діяльності професійних спілок, політичних партій, громадських організацій; примушування до участі у страйку або перешкоджання участі у страйку; порушення права на отримання освіти; порушення права на безоплатну медичну допомогу): особливості юридичних складів кримінальних правопорушень.

Кримінальні правопорушення, що посягають на право інтелектуальної власності та авторські права (порушення авторського права і суміжних прав; порушення прав на об'єкти промислової власності): аналіз юридичних складів кримінальних правопорушень.

Кримінальні правопорушення, що посягають на свободу світогляду і віросповідання, порядок відправлення релігійних культів та порядок поведіння з культовими (релігійними) цінностями (пошкодження релігійних споруд чи культових будинків; незаконне утримування, осквернення або знищення релігійних святинь; перешкоджання здійсненню релігійного обряду; посягання на здоров'я людей під приводом проповідування релігійних віровчень чи виконання релігійних обрядів): особливості юридичних складів кримінальних правопорушень.

РОЗДІЛ 5. Кримінальні правопорушення проти власності, у сфері господарської діяльності та проти довкілля

ТЕМА 8. Кримінальні правопорушення проти власності

Власність та право власності як об'єкти кримінально-правової охорони. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти власності. Систематизація юридичних складів кримінальних правопорушень проти власності за чинним кримінальним законодавством України.

Корисливі посягання на власність. Розкрадання чужого майна як родова юридична конструкція окремих корисливих посягань на власність. Ознаки, форми та види розкрадання. Крадіжка: таємний спосіб викрадення майна як специфічна ознака крадіжки; кваліфіковані види крадіжки. Грабіж: відкритий спосіб викрадення майна як специфічна ознака грабежу; кваліфіковані види грабежу; характер насильства і погрози насильством при насильницькому грабежі. Розбій: особливості конструкції основного юридичного складу кримінального правопорушення; характер насильства і погрози насильством при розбої; кваліфіковані види розбою; розбій та інші кримінальні правопорушення – розмежування юридичних складів, кваліфікація за сукупністю кримінальних правопорушень. Викрадення шляхом демонтажу та іншим засобом електричних мереж, кабельних ліній зв'язку та їх обладнання: особливості предмета кримінального правопорушення та способів його вчинення. Вимагання: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення; відмежування вимагання від насильницького грабежу та розбою, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Шахрайство: предмет та способи шахрайства як специфічні елементи його юридичних складів; шахрайство та інші кримінальні правопорушення – розмежування та кваліфікація за сукупністю кримінальних правопорушень. Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем: особливості юридичних складів кримінальних правопорушень, розмежування з іншими кримінальними правопорушеннями проти власності. Заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою: особливості юридичних складів кримінальних правопорушень, відмежування від шахрайства, привласнення та розтрати майна. Привласнення особою знайденого або чужого майна, що випадково опинилося у неї: особливості юридичного складу кримінального правопорушення.

Некорисливі посягання на власність. Умисне знищення або пошкодження майна: особливості юридичних складів кримінального правопорушення, кваліфіковані види кримінального правопорушення. Необережне знищення або пошкодження майна: особливості конструкції об'єктивної сторони юридичного складу кримінального правопорушення. Порушення обов'язків щодо охорони майна: особливості юридичного складу кримінального правопорушення. Погроза знищення майна: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення. Придбання або збут майна, завідомо здобутого кримінально протиправним шляхом: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

ТЕМА 9. Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності

Економічна діяльність, господарська діяльність та підприємницька діяльність як об'єкти кримінально-правової охорони. Загальна характеристика кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності. Систематизація юридичних складів кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності за КК України.

Кримінальні правопорушення, що посягають на встановлений порядок здійснення господарської діяльності та окремих її видів. Порушення порядку зайняття господарською та банківською діяльністю: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, види діяльності, що підлягають ліцензуванню. Зайняття забороненими видами господарської діяльності: зміст поняття «види господарської діяльності, щодо яких є спеціальна заборона», встановлена законом, та його співвідношення з поняттям «види діяльності, заборонені кримінальним законом», кваліфіковані види цього кримінального правопорушення. Фіктивне підприємництво: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення. Фіктивне

банкрутство: особливості юридичного складу кримінального правопорушення. Доведення до банкрутства: особливості об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення, що посягають на фінансову діяльність. Ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення. Шахрайство з фінансовими ресурсами: особливості юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень. Контрабанда: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення. Незаконне використання з метою отримання прибутку гуманітарної допомоги, благодійних пожертв або безоплатної допомоги.

Кримінальні правопорушення, що посягають на встановлений порядок виготовлення і використання документів в господарській діяльності. Виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою збуту або збут підроблених грошей, державних цінних паперів чи білетів державної лотереї: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення, що посягають на встановлений порядок формування та витрачання бюджетних коштів.

Кримінальні правопорушення, що посягають на встановлений порядок реалізації споживачам товарів і надання послуг. Випуск або реалізація недоброякісної продукції: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення, що посягають на свободу господарської діяльності. Незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну таємницю: особливості предмета та способів вчинення кримінального правопорушення, форми підприємницького шпигунства. Розголошення комерційної таємниці: особливості юридичного складу кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення, що посягають на відносини у сфері приватизації державного чи комунального майна. Незаконна приватизація державного, комунального майна: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення.

ТЕМА 10. Кримінальні правопорушення проти довкілля

Екологічна безпека навколишнього природного середовища як родовий об'єкт кримінальних правопорушень проти довкілля. Особливості безпосередніх об'єктів кримінальних правопорушень проти довкілля.

Кримінальні правопорушення проти екологічної безпеки (порушення правил екологічної безпеки; невжиття заходів щодо ліквідації наслідків екологічного забруднення; приховування або перекручення відомостей про екологічний стан або захворюваність населення; проектування чи експлуатація споруд без систем захисту довкілля): загальна характеристика, особливості юридичних складів кримінальних правопорушень.

Кримінальні правопорушення, що посягають на встановлений порядок використання землі, її надр (забруднення або псування земель; порушення правил охорони надр; безгосподарське використання земель): загальна характеристика, особливості юридичних складів кримінальних правопорушень.

Кримінальні правопорушення, що посягають на встановлений порядок використання водних ресурсів та атмосферного повітря (порушення правил охорони вод; забруднення моря; порушення законодавства про континентальний шельф України; забруднення атмосферного повітря): загальна характеристика, особливості юридичних складів кримінальних правопорушень.

Кримінальні правопорушення, що посягають на встановлений порядок використання об'єктів флори і фауни (знищення або пошкодження лісових масивів; незаконна порубка лісу; порушення законодавства про захист рослин; незаконне полювання; незаконне зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом; проведення вибухових робіт з порушенням правил охорони рибних запасів; порушення ветеринарних правил; умисне знищення або пошкодження територій, взятих під охорону держави, та об'єктів природно-заповідного фонду): загальна характеристика, особливості юридичних складів кримінальних правопорушень.

РОЗДІЛ 6. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки, безпеки виробництва, безпеки руху та експлуатації транспорту

ТЕМА 11. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки

Громадська безпека як об'єкт кримінально-правової охорони. Загальна характеристика та види кримінальних правопорушень проти громадської безпеки.

Створення та керівництво злочинною спільнотою або злочинною організацією, участь у них та кримінальні правопорушення, що вчинюються ними чи пов'язаних з ними: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення; підстава звільнення від кримінальної відповідальності. Встановлення або поширення злочинного впливу. Поняття злочинного впливу та особи, яка перебуває у статусі суб'єкта підвищеного злочинного впливу, в тому числі «вора в законі».

Організація сприяння у проведенні або участь у злочинному зібранні (сходці). Звернення за застосування злочинного впливу.

Сприяння учасникам злочинних організацій та укриття їх злочинної діяльності: особливості юридичних складів кримінального правопорушення.

Бандитизм: ознаки банди, форми бандитизму, особливості кваліфікації бандитизму, пов'язаного з вчиненням інших кримінальних правопорушень. Терористичний акт: особливості юридичних складів кримінального правопорушення; підстава звільнення від кримінальної відповідальності. Створення не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань: особливості юридичних складів кримінального правопорушення; підстава звільнення від кримінальної відповідальності.

Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами чи радіоактивними матеріалами. Викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживанням службовим становищем: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями; підстава звільнення від кримінальної відповідальності. Недбале зберігання вогнепальної зброї або бойових припасів: особливості об'єктивної та суб'єктивної сторін юридичного складу кримінального правопорушення. Незаконне поводження з радіоактивними матеріалами: особливості юридичних складів кримінального правопорушення.

Порушення правил, що забезпечують громадську безпеку. Порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення.

Інші кримінальних правопорушень проти громадської безпеки. Завідомо неправдиве повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності: особливості юридичних складів кримінального правопорушення.

ТЕМА 12. Кримінальні правопорушення проти безпеки виробництва

Безпека виробництва як об'єкт кримінально-правової охорони. Загальна характеристика та види кримінальних правопорушень проти безпеки виробництва.

Кримінальні правопорушення у сфері безпеки праці. Порушення вимог законодавства про охорону праці: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень. Порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення.

Інші кримінальних правопорушень у сфері безпеки виробництва. Порушення правил безпеки на вибухонебезпечних підприємствах або у вибухонебезпечних цехах: особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Порушення правил ядерної або

радіаційної безпеки: особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Порухення правил, що стосуються безпечного використання промислової продукції або безпечної експлуатації будівель і споруд: особливості юридичних складів кримінального правопорушення.

ТЕМА 13. Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту

Безпека руху та експлуатації транспорту як об'єкт кримінально-правової охорони. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту та проблеми систематизації їх юридичних складів.

Кримінальні правопорушення, що посягають на безпеку руху та експлуатацію всіх видів транспорту. Пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення. Примушування працівника транспорту до невиконання своїх службових обов'язків: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення. Порухення чинних на транспорті правил: особливості юридичного складу кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень.

Кримінальні правопорушення, що посягають на безпеку руху та експлуатацію залізничного, повітряного, водного та магістрального трубопровідного транспорту. Порухення правил безпеки руху або експлуатації залізничного, водного чи повітряного транспорту аналіз юридичних складів кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення, що посягають на безпеку руху та експлуатацію автомобільного та міського електричного транспорту. Порухення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення. Керування транспортними засобами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції. Незаконне заволодіння транспортним засобом: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень, кваліфікація за сукупністю кримінальних правопорушень. Знищення, підробка або заміна номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу: особливості юридичного складу кримінального правопорушення.

РОЗДІЛ 7. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності. Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення

ТЕМА 14. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності

Громадський порядок і моральність як об'єкти кримінально-правової охорони. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти громадського порядку і моральності.

Кримінальні правопорушення проти громадського порядку. Групове порушення громадського порядку: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від суміжних кримінальних правопорушень. Масові заворушення: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення. Заклики до вчинення дій, що загрожують громадському порядку: особливості об'єктивної та суб'єктивної сторін юридичного складу кримінального правопорушення. Хуліганство: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від суміжних кримінальних правопорушень, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями.

Кримінальні правопорушення проти моральності. Наруга над могилою: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення. Нищення, руйнування чи псування пам'яток історії або культури: особливості юридичних складів кримінального

правопорушення. Жорстоке поводження з тваринами: особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Ввезення, виготовлення або розповсюдження творів, що пропагують культ насильства і жорстокості: особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів: особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Створення або утримання місць розпусти і звідництва: особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Проституція або примушування чи втягнення до заняття проституцією: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення. Втягнення неповнолітніх у протиправну діяльність: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями.

ТЕМА 15. Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення

Здоров'я населення як об'єкт кримінально-правової охорони.

Кримінальні правопорушення, що посягають на встановлений порядок обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів. Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Викрадення, привласнення, вимагання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів чи заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Незаконне введення в організм наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Схиляння до вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів: особливості юридичних складів кримінального правопорушення, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Порушення встановлених правил обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів: особливості юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень. Незаконне публічне вживання наркотичних засобів: особливості юридичних складів кримінального правопорушення.

Інші кримінальні правопорушення, що порушують встановлений порядок обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів (незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту; посів або вирощування снотворного маку чи конопель; незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання прекурсорів; викрадення, привласнення, вимагання прекурсорів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем; викрадення, привласнення, вимагання обладнання, призначеного для виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, чи заволодіння ним шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем та інші незаконні дії з таким обладнанням; організація або утримання місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів; незаконне виготовлення, підроблення, використання чи збут підроблених документів на отримання наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів; незаконна видача рецепта на право придбання наркотичних засобів або психотропних речовин), особливості їх юридичних складів.

Інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення. Використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або

прекурсорів: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, перевезення, пересилання, зберігання з метою збуту або збут отруйних і сильнодіючих речовин: особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Незаконна організація або утримання місць для вживання одурманюючих засобів: особливості юридичного складу кримінального правопорушення. Спонування неповнолітніх до застосування допінгу: особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Схиляння неповнолітніх до вживання одурманюючих засобів: особливості юридичного складу кримінального правопорушення.

РОЗДІЛ 8. Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державного кордону України, забезпечення призову та мобілізації. Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян та кримінальні правопорушення проти журналістів

ТЕМА 16. Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації

Зовнішня, внутрішня та інформаційна безпека як об'єкти кримінально-правової охорони. Загальна характеристика кримінальних правопорушень у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації.

Кримінальні правопорушення, що порушують правила охорони та зберігання державної чи службової таємниці. Розголошення державної таємниці: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення. Втрата документів, що містять державну таємницю: особливості об'єктивної та суб'єктивної сторін юридичного складу кримінального правопорушення, відмежування від розголошення державної таємниці. Передача або збирання відомостей, що становлять конфіденційну інформацію, яка є власністю держави: особливості предмета кримінального правопорушення, відмежування від державної зради та шпигунства.

Кримінальні правопорушення, що порушують встановлений порядок перетинання державного кордону України та правила переміщення через її митний кордон окремих предметів. Незаконне перетинання державного кордону: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення. Незаконне переправлення осіб через державний кордон України: особливості об'єктивної сторони та суб'єкта юридичного складу кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення, що порушують встановлений порядок комплектування Збройних Сил України. Ухилення від призову на строкову військову службу: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення. Ухилення від призову за мобілізацією: особливості об'єктивної сторони юридичного складу кримінального правопорушення. Ухилення від військового обліку або спеціальних зборів: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення.

ТЕМА 17. Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян та кримінальні правопорушення проти журналістів

Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти порядку управління за чинним кримінальним законодавством України.

Кримінальні правопорушення, що посягають на загальні засади управлінської діяльності в державі. Наруга над державними символами: особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Незаконне перешкоджання організації або проведенню зборів, мітингів, походів і демонстрацій: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення. Захоплення державних або громадських будівель чи споруд: особливості об'єктивної та суб'єктивної сторін юридичного складу кримінального правопорушення.

Самовільне присвоєння владних повноважень або звання службової особи: особливості юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Одержання незаконної винагороди працівником державного підприємства, установи чи організації: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень. Самоправство: особливості юридичного складу кримінального правопорушення. Примушування до виконання чи невиконання цивільно-правових зобов'язань: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями.

Кримінальні правопорушення, що посягають на окремі блага та інтереси фізичних осіб як суб'єктів управлінської діяльності. Опір представникові влади, працівникові правоохоронного органу, члену громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовцеві: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Погроза або насильство щодо працівника правоохоронного органу: особливості юридичних складів кримінального правопорушення, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Втручання в діяльність працівника правоохоронного органу: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень. Умисне знищення або пошкодження майна працівника правоохоронного органу: особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Посягання на життя працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень. Захоплення представника влади або працівника правоохоронного органу як заручника: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, відмежування від суміжних кримінальних правопорушень. Погроза або насильство щодо службової особи чи громадянина, який виконує громадський обов'язок: особливості юридичних складів кримінального правопорушення.

Погроза або насильство щодо журналіста. Умисне знищення або пошкодження майна журналіста. Посягання на життя журналіста. Захоплення журналіста як заручника.

Кримінальні правопорушення, що посягають на встановлений порядок функціонування матеріальних носіїв управлінської діяльності. Викрадення, привласнення, вимагання документів, штампів, печаток, заволодіння ними шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем або їх пошкодження: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень. Підроблення документів, печаток, штампів та бланків, їх збут, використання підроблених документів: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Незаконне використання спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від суміжних кримінальних правопорушень.

РОЗДІЛ 9. Кримінальні правопорушення у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг

ТЕМА 18. Кримінальні правопорушення у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж

Безпека комп'ютерної інформації як об'єкт кримінально-правової охорони. Загальна характеристика кримінальних правопорушень у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж.

Незаконне втручання в роботу електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Викрадення, привласнення, вимагання комп'ютерної інформації або заволодіння нею шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем: особливості предмета та об'єктивної сторони юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від суміжних кримінальних правопорушень. Порушення правил експлуатації автоматизованих електронно-обчислювальних систем: особливості юридичних складів кримінального правопорушення.

ТЕМА 19. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг

Сфера службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг як об'єкт кримінально-правової охорони.

Поняття службової особи та службового кримінального правопорушення.

«Загальні» юридичні складі службових кримінальних правопорушень. Зловживання владою або службовим становищем: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень, суб'єктом яких є службова особа. Зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги. Перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу: особливості основного юридичного складу кримінального правопорушення; кваліфіковані види кримінального правопорушення; кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Службова недбалість: особливості об'єктивної та суб'єктивної сторін юридичних складів кримінального правопорушення. Службове підроблення: особливості юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями.

Декларування недостовірної інформації.

Неправомірна вигода як родове поняття окремої групи службових кримінальних правопорушень. Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі: особливості юридичних складів кримінального правопорушення; підстави звільнення від кримінальної відповідальності особи, яка надала неправомірну вигоду. Провокація підкупу: особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Підкуп службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми. Підкуп особи, яка надає публічні послуги.

РОЗДІЛ 10. Кримінальні правопорушення проти правосуддя

ТЕМА 20. Кримінальні правопорушення проти правосуддя

Правосуддя як об'єкт кримінально-правової охорони. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти правосуддя за чинним кримінальним законодавством України.

Кримінальні правопорушення проти правосуддя, що вчинюються службовими особами, які здійснюють чи забезпечують здійснення правосуддя. Завідомо незаконні затримання, привід або арешт: особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення. Примушування давати показання: особливості юридичних складів кримінального правопорушення, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Постановлення суддею (суддями) завідомо неправосудного вироку, рішення, ухвали або постанови: особливості юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень. Невжиття заходів безпеки щодо осіб, взятих під захист; розголошення відомостей про заходи

безпеки щодо особи, взятої під захист: аналіз юридичних складів кримінальних правопорушень.

Кримінальні правопорушення проти правосуддя, вчинювані особами, на яких покладено обов'язки зі сприяння у здійсненні правосуддя. Завідомо неправдиве показання: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення. Відмова свідка від давання показань або відмова експерта чи перекладача від виконання покладених на них обов'язків: особливості юридичного складу кримінального правопорушення. Розголошення даних оперативно-розшукової діяльності, досудового розслідування: особливості об'єктивної сторони та суб'єкта юридичного складу кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення проти правосуддя, вчинювані засудженими або особами, які знаходяться під вартою. Ухилення від відбування покарання у виді обмеження волі та у виді позбавлення волі: особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Невиконання обмежувальних заходів, обмежувальних приписів або не проходження програми для кривдників. Ухилення від покарання, не пов'язаного з позбавленням волі: особливості об'єктивної сторони та суб'єкта юридичних складів кримінального правопорушення. Умисне невиконання угоди про примирення або про визнання винуватості. Злісне ухилення особи від відбування адміністративного стягнення у виді суспільно корисних робіт. Злісна непокоря вимогам адміністрації установи виконання покарань: особливості юридичного складу кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень. Дії, що дезорганізують роботу установ виконання покарань: особливості об'єктивної сторони та суб'єкта юридичного складу кримінального правопорушення. Втеча з місця позбавлення волі або з-під варти: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Втеча із спеціалізованого лікувального закладу: особливості об'єктивної сторони юридичного складу кримінального правопорушення. Порушення правил адміністративного нагляду: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення проти правосуддя, вчинювані особами, які не мають безпосереднього відношення до здійснення правосуддя. Втручання в діяльність судових органів: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень. Незаконне втручання в роботу автоматизованої системи документообігу суду. Погроза або насильство щодо судді, народного засідателя чи присяжного: особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Умисне знищення або пошкодження майна судді, народного засідателя чи присяжного: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення. Посягання на життя судді, народного засідателя чи присяжного у зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною зі здійсненням правосуддя: особливості юридичного складу кримінального правопорушення. Невиконання судового рішення: особливості об'єктивної сторони юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень. Завідомо неправдиве повідомлення про вчинення кримінального правопорушення: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення. Перешкоджання з'явленню свідка, потерпілого, експерта, примушування їх до відмови від давання показань чи висновку: особливості об'єктивної сторони юридичного складу кримінального правопорушення. Приховування кримінального правопорушення: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення. Незаконні дії щодо майна, на яке накладено арешт, заставленого майна, яке описано чи підлягає конфіскації: особливості об'єктивної сторони та суб'єкта юридичного складу кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення, що посягають на життя, здоров'я, особисту безпеку, інші блага та інтереси захисників чи представників особи у зв'язку з їх діяльністю з надання правової допомоги. Втручання в діяльність захисника чи представника особи: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення. Погроза або насильство щодо захисника чи представника особи; умисне знищення або пошкодження майна захисника чи представника особи: особливості об'єктивної та суб'єктивної сторін юридичних складів кримінальних правопорушень. Посягання на життя захисника чи представника особи у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

РОЗДІЛ 11. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби. Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку

ТЕМА 21. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби

Поняття військового кримінального правопорушення. Військовий кримінальне правопорушення і військовий дисциплінарний проступок. Юридична природа застосування правил Дисциплінарного статуту Збройних Сил України за діяння, передбачені в деяких статтях розділу XIX КК України.

Кримінальні правопорушення, що посягають на порядок взаємовідносин між військовослужбовцями. Непокора: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від невиконання наказу. Опір начальникові або примушування його до порушення службових обов'язків: особливості юридичних складів кримінального правопорушення, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Погроза або насильство щодо начальника: особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Порушення статутних правил взаємовідносин між військовослужбовцями за відсутності відносин підлеглих: особливості юридичних складів кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення, що посягають на встановлений порядок проходження військової служби. Самовільне залишення військової частини або місця служби: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від дезертирства та від самовільного залишення поля бою або відмови діяти зброєю. Ухилення від військової служби шляхом самокалічення або іншим способом: способи вчинення кримінального правопорушення, мотив і мета кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення, що посягають на встановлений порядок користування військовим майном. Кримінальні правопорушення, що посягають на встановлений порядок поводження зі зброєю та порядок експлуатації військової техніки. Порушення правил поводження зі зброєю, а також із речовинами і предметами, що становлять підвищену небезпеку для оточення: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення, що посягають на встановлений порядок несення окремих видів військової служби.

Кримінальні правопорушення, що порушують правила охорони та зберігання військових відомостей. Розголошення відомостей військового характеру, що становлять державну таємницю, або втрата документів чи матеріалів, що містять такі відомості: особливості предмета, об'єктивної та суб'єктивної сторін юридичних складів кримінального правопорушення.

Військові службові кримінальні правопорушення. Поняття військової службової особи. Перевищення військовою службовою особою влади чи службових повноважень: особливості об'єктивної сторони юридичних складів кримінального правопорушення. Недбале ставлення до військової служби; бездіяльність військової влади: особливості юридичних складів кримінальних правопорушень.

Кримінальні правопорушення, вчинювані в умовах воєнного стану або в бойовій обстановці. Здача або залишення ворогові засобів ведення війни; самовільне залишення поля бою або відмова діяти зброєю; добровільна здача в полон; злочинні дії військовослужбовця, який перебуває в полоні; мародерство; насильство над населенням у районі воєнних дій; погане поводження з військовополоненими; незаконне використання символіки Червоного Хреста і Червоного Півмісяця та зловживання ними: загальна характеристика та особливості юридичних складів цих кримінальних правопорушень. Образа честі і гідності військовослужбовця, погроза військовослужбовцю.

ТЕМА 22. Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку

Загальна характеристика та види кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. Міжнародні кримінальних правопорушень та кримінальних правопорушень міжнародного характеру.

Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства. Пропаганда війни: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення. Планування, підготовка, розв'язування та ведення агресивної війни: особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Порушення законів та звичаїв війни: особливості юридичних складів кримінального правопорушення, зокрема, порушення, пов'язані з застосуванням засобів ведення війни, заборонених міжнародним правом, та інші порушення законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Застосування зброї масового знищення: особливості юридичного складу кримінального правопорушення. Розроблення, виробництво, придбання, зберігання, збут, транспортування зброї масового знищення: особливості юридичного складу кримінального правопорушення. Екоцид: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення. Геноцид: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Виготовлення, поширення комуністичної, нацистської символіки та пропаганда комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів. Виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, глорифікація її учасників.

Кримінальні правопорушення проти міжнародного правопорядку. Посягання на життя представника іноземної держави: особливості юридичного складу кримінального правопорушення. Кримінальні правопорушення проти осіб та установ, що мають міжнародний захист: особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Незаконне використання символіки Червоного Хреста і Червоного Півмісяця: особливості юридичного складу кримінального правопорушення, відмежування від кримінального правопорушення, передбаченого ст. 435 КК України. Піратство: особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Найманство: аналіз юридичних складів кримінальних правопорушень, що охоплюються цим поняттям.

Список рекомендованих джерел та літератури:

Основна

1. Берзін П. С. Кримінальне право: Загальна частина: підручник у 3-х т. Т. 1. Загальні засади. Київ: Дакор, 2018. 404 с.
2. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 17: Кримінальне право / редкол.: В. Я. Тацій (голова), В. І. Борисов (заст. голови) та ін.; Нац. Акад. прав. наук України; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2016. 1064 с.
3. Вереша Р. В. Кримінальне право України на сучасному етапі. Загальна частина: навч. посіб. Київ: Алерта, 2022. 612 с.
4. Вереша Р. В. Курс кримінального права України. Загальна частина. Том 1. Вчення про кримінальне правопорушення: підручник. Київ: Алерта, 2021. 434 с.
5. Вереша Р. В. Курс кримінального права України. Загальна частина. Том 2. Вчення про покарання: підручник. Київ: Алерта, 2021. 468 с.
6. Гацелюк В. Криміналізація суспільно небезпечних діянь протягом дії Кримінального кодексу України 2001 року: останні сюжети на фоні загальної палітри законодавчих рішень. Київ: ВАІТЕ, 2021. 228 с.
7. Європейська конвенція з прав людини та кримінальне право: науково-практичний посібник / Буняк В. С. К.: Юрінком Інтер, 2020. 156 с.
8. Злочинна колаборація в умовах збройної агресії: практич. poradnik z kримінально-правової оцінки та розмежування / за заг. ред. В. В. Малюка. Київ: Алерта, 2023. 312 с.

9. Кваліфікація злочинів: навч. посіб. / Г. М. Анісімов, О. О. Володіна, І. О. Зінченко та ін.; за ред. М. І. Панова. Вид. 2-ге, допов. та випр. Харків: право, 2017. 360 с.
10. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР (дата оновлення: 01.01.2020) / База даних «Законодавство України». URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 30.01.2023).
11. Контрольний текст проєкту нового Кримінального кодексу України. URL:<https://newcriminalcode.org.ua/upload/media/2023/01/30/proyekt-ryminalnogo-kodeksu-ukrayiny-stanom-na-30-01-2023.pdf> (дата звернення: 30.01.2023).
12. Кримінальна відповідальність за злочини, вчинені злочинною спільнотою (статті 255, 255-1, 255-2, 255-3, 256 Кримінального кодексу України): науково-практичний коментар / А. А. Вознюк, О. О. Дудоров, С. С. Чернявський. Київ: Норма права, 2021. 130 с.
13. Кримінальне право України (Загальна та Особлива частини): посіб. для підгот. до зовніш. незалеж. оцінювання / В. І. Тютюгін, М. А. Рубашенко; відп. ред. В. І. Тютюгін. 3-те вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2022. 346 с.
14. Кримінальне право України. Загальна частина: практикум / укладач Т. Д. Лисько. Київ: НАУ, 2021. 128 с.
15. Кримінальне право України. Особлива частина: практикум / укладач Т. Д. Лисько. Київ: НАУ, 2021. 64 с.
16. Кримінальне право України: Загальна частина : підручник / В. Я. Тацій, В. І. Тютюгін, В. І. Борисов та ін.; за ред. В. Я. Тація, В. І. Тютюгіна, В. І. Борисова. 6-те вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2020. 584 с.
17. Кримінальне право України: Особлива частина : підручник / В. Я. Тацій, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін.; за ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. 6-те вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2020. 768 с.
18. Кримінальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / М. С. Туркот, А. В. Столітній, С. В. Шмареня, М. І. Снігар; за заг. ред. д.ю.н., проф. А. В. Столітнього. Київ: Норма права, 2022. 1104 с.
19. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III (дата оновлення: 27.01.2023)/ База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 30.01.2023).
20. Кузнецов В. В., Савченко А. В. Теорія кваліфікації злочинів: підручник / за заг. ред. д.ю.н. В. І. Шакуна. 5-е вид., перероб. Київ: Алерта, 2013. 316 с.
21. Литвинов О. М. Кримінальне право України. Особлива частина: навч. посібник. Харків: Право, 2020. 656 с.
22. Міжнародне кримінальне право (співробітництво держав у протидії злочинності): підручник / В. А. Гринчак, І. В. Земан, І. І. Когутич, О. К. Марін. Харків: Право, 2019. 440 с.
23. Мовчан Р. О. «Воєнні» новели Кримінального кодексу України: правотворчі та правозастосовні проблеми : монографія. Київ: Норма права, 2022. 244 с.
24. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. 11-те вид., переробл. та допов. Київ: Дакор, 2019. 1384 с.
25. Новели кримінального законодавства України, прийняті в умовах воєнного стану: наук.-практ. комент. / А. А. Вознюк, О. О. Дудоров, Р. О. Мовчан, С. С. Чернявський та ін.; за ред. А. А. Вознюка, Р. О. Мовчана, В. В. Чернея. Київ: Норма права, 2022. 278 с.
26. Панов М. І. Кримінальне правопорушення та його види: лекція / М. І. Панов. Харків: Право, 2019. 52 с.
27. Постанови Пленуму Верховного Суду в кримінальному судочинстві. 4-те вид., допов. і перероб / упор. Вереша Р. В. Київ: Алерта, 2021. 312 с.
28. Практика застосування Верховним Судом України положень Загальної частини Кримінального кодексу України / уклад. О. П. Горох; За заг. ред. А. А. Музики. К.: «Центр учбової літератури», 2017. 524 с.
29. Практика застосування Верховним Судом України положень Особливої частини Кримінального кодексу України / уклад. О. П. Горох; за заг. ред. А. А. Музики. Київ: «Центр учбової літератури», 2017. 915 с.

30. Проект Концепції реформування кримінального законодавства України. URL:<https://newcriminalcode.org.ua/upload/media/2020/08/25/povnyj-tekst-kontseptsiyi-reformuvannya-kk-ukrayiny.pdf> (дата звернення: 30.01.2023).
31. Савченко А. П. Практика Європейського суду з прав людини. Кримінальний аспект. Київ: Дакор, 2021. 208 с.
32. Словник основних кримінально-правових термінів / авт.-укл.: І. О. Кисельов, В. В. Шаблистий, В. О. Лисенко, О. В. Чорна, Л. Г. Якименко. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 388 с.
33. Сухонос В. В. Кримінальне право України. Особлива частина: підручник / В. В. Сухонос, Р. М. Білоконь. Суми: Університетська книга, 2020. 672 с.
34. Тютюгін В. І. Кримінальне право України. Загальна частина : посіб. для підгот. до заліків та іспитів / В. І. Тютюгін, О. Д. Комаров, М. А. Рубащенко; відп. ред. В. І. Тютюгін. 3-тє вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2022. 346 с.
35. Тютюгін В. І. Кримінальне право України. Особлива частина : посіб. для підгот. до заліків та іспитів / В. І. Тютюгін, О. Д. Комаров, М. А. Рубащенко; відп. ред. В. І. Тютюгін. 4-те вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2021. 188 с.
36. Хавронюк М. І. Кримінальні проступки: науково-практичний коментар статей Кримінального кодексу України. Київ: Дакор, 2022. 266 с.

Допоміжна

1. Актуальні питання кримінального законодавства України та практики його застосування: монографія / В. Я. Тацій, В. І. Борисов, Л. М. Демидова та ін.; за заг. ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова, Л. М. Демидової. Харків: Право, 2017. 400 с.
2. Антонюк Н. О. Концепції розуміння кримінальної відповідальності. *Часопис Київ. ун-ту права*. 2019. № 2. С. 170-174.
3. Берднік І. В. Кримінально-правова охорона водних ресурсів: теоретичні та прикладні засади; Чернігів. нац. технол. ун-т, Юрид. ф-т. Київ: Дакор, 2019. 532 с.
4. Боровик А. В. Кіберзлочини в Україні (кримінально-правова характеристика): навч. посіб. для студентів, аспірантів, викл. юрид. ф-тів та вишів, працівників н.-д. установ, адвокатів, суддів, працівників правоохорон. Органів / А. В. Боровик, І. М. Копотун; М-во освіти і науки України, Міжнар. екон.-гуманітар. ун-т ім. С. Дем'янчука. Луцьк: Волиньполіграф, 2019. 303 с.
5. Брайнін Я. М. Основні питання загального вчення про склад злочину. Київ, 1964. 189 с.
6. Вереша Р. В. Вчення про суб'єктивну сторону злочину: монографія. Київ: Алерта, 2018. 1106 с.
7. Вечерова Є. М. Нормативність кримінального права: теоретико-прикладне дослідження: монографія. Харків: Право, 2019. 460 с.
8. Голубош В. В. Кримінальна відповідальність за злочини проти громадської безпеки, предметом яких є зброя, бойові припаси, вибухові речовини та вибухові пристрої (статті 262, 263, 263-1, 264 КК України) / Володимир Валентинович Голубош; М-во внутр. справ України, Нац. акад. внутр. справ, Київ. ін-т інтелект. власності та права Нац. ун-ту "Одес. юрид. акад.", Голов. упр. Нац. поліції в Івано-Франків. обл. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2020. 339 с.
9. Горох О. П. Сучасні кримінально-правові проблеми звільнення від покарання та його відбування монографія / О. П. Горох; наук. ред. А. А. Музика. Харків: Право, 2019. 76 с.
10. Демидова Л.М. Кримінально-правова охорона національної безпеки України: кримінальна відповідальність за ухилення від проходження служби цивільного захисту в особливий період чи у разі проведення цільової мобілізації: монографія / Л. М. Демидова, В. В. Назарчук; за заг. ред. Л. М. Демидової. Харків: Право, 2019. 400 с.
11. Денисова Т. А. Покарання: кримінально-правовий, кримінологічний та кримінально-виконавчий аналіз: монографія. Запоріжжя: КПУ, 2007. 288 с.
12. Дудоров О. О. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи (основні положення кримінально-правової характеристики): практик. порадник; М-во внутр.

справ України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. Сєвєродонецьк: РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2018. 92 с.

13. Жук І. В. Обмежувальні заходи у кримінальному праві України: правова природа та сутність. *Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. Серія: Право*. 2019. Вип. 55, т. 2. С. 82-86.

14. Зінченко І. О. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи: навч. посіб. / І. О. Зінченко, О. О. Володіна; за заг. ред. М. І. Панова. Харків: Право, 2019. 248 с.

15. Злочини проти правосуддя: навч. посібн. / за заг. ред. В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. Харків: Юридична академія України імені Ярослава Мудрого, 2011. 160 с.

16. Золотарьов А. І. Звільнення від кримінальної відповідальності, від покарання та його відбування за кримінальне правопорушення у сфері господарської діяльності: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Київ, 2008. 23 с.

17. Клевцов А. О. Звільнення від відбування покарання з випробуванням неповнолітніх за кримінальним законодавством України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Дніпропетровськ, 2009. 20 с.

18. Корабель М. Г. Конфіскація майна як вид кримінального покарання / М. Г. Корабель, Ю. В. Шинкарьов; М-во освіти і науки України, Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. Харків: Право, 2018. 173 с.

19. Кримінальне право в умовах глобалізації суспільних процесів: традиції та новації: матеріали міжнар. наук.-практ. круглого столу, м. Харків, 15 трав. 2020 р. / редкол.: В. Я. Тацій (голов. ред.), Л. М. Демидова (заст. голов. ред.), А. П. Гетьман та ін. Харків: Право, 2020. 776 с.

20. Куц В. М. Теорія кримінальної відповідальності: навч. посіб. Київ: Національна академія прокуратури України, 2012. 300 с.

21. Куц В. М., Цховребов А. О. Кримінальна відповідальність за безпосереднє втручання у забезпечення правопорядку: монографія. Київ: Норма права, 2020. 184 с.

22. Макодзьоб А. В. Види предметів злочину. *Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. Серія: Право*. 2019. Вип. 55, т. 2. С. 87-92.

23. Навроцький В. О. Основи кримінально-правової кваліфікації: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2009. 512 с.

24. Осадчий В. І. Злочини проти правосуддя: монографія. Київ: Маслаков, 2018. 200 с.

25. Павликівський В., Шалахіна В. Проблемні питання законодавчого визначення добровільної відмови від доведення кримінального правопорушення до кінця. *Юридичний журнал*. 2011. № 3. С. 39-43.

26. Панов М. І. Загальні засади кваліфікації злочинів: лекція. Харків: Право, 2016. 104 с.

27. Панов М. І. Понятійний апарат кримінального права та його наукове і практичне значення: наук. ст. Харків: Право, 2018. 48 с.

28. Письменський Є. О. Інститут судимості в кримінальному праві України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Київ, 2009. 20 с.

29. Романюк Б. В. Спеціальні види звільнення від кримінальної відповідальності в Україні: умови, порядок та перспективи розвитку цього субінституту / Богдан Васильович Романюк, О. Ф. Бантишев. Київ: Крок, 2019. 342 с.

30. Рябчинська О. П. Значення складу злочину для кримінально-правової кваліфікації. *Вісник Академії адвокатури України*. 2009. Число 1. С. 264-266.

31. Савченко А. В. Склад злочину: проблеми визначення конструктивних елементів та ознак. *Вісник академії прокуратури України*. 2009. № 1. С. 261-263.

32. Сердюк П. П. Теоретичні й методологічні проблеми сучасного кримінального права: монографія. Запоріжжя: Акцент Інвест – Трейд, 2012. 800 с.

33. Сухонос В. В. Склад злочину: закон, теорія та практика: монографія / В. В. Сухонос, В. В. Сухонос (мол.). Суми: Університетська книга, 2018. 200 с.

34. Теорія кримінального переслідування: монографія / В. А. Гринчак, І. Я. Заяць, В. І. Петлюк, Г. М. Федущак-Паславська. Харків: Право, 2019. 208 с.

35. Терлюк І. Я. Огляд історії кримінального права України: навчальний посібник. Львів: Ліга-Прес, 2007. 92 с.

36. Тімофєєва Л. Ю. Гуманістична парадигма: досвід, виклики та перспективи кримінального права: монографія. Харків: Право, 2020. 280 с.
37. Тростюк З. А. Понятійний апарат Особливої частини кримінального кодексу України: Монографія. Київ: Атіка, 2003. 144 с.
38. Ус О. В. Теорія та практика кримінально-правової кваліфікації: лекції. Харків: Право, 2018. 368 с.
39. Фундаментальні проблеми кримінальної відповідальності: матеріали наук. полілогу, м. Харків, 7 верес. 2018 р. / упоряд.: Ю. В. Баулін, Ю. А. Пономаренко. Харків: Право, 2018. 208 с.
40. Харитонов С. О. Кримінальна відповідальність за військові злочини за кримінальним правом України: монографія. Харків: Право, 2018. 328 с
41. Шевчук А. В. Стадії вчинення злочину: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Київ, 2002. 20 с.

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОГО ПРАВА

1. Кримінально-виконавче право, поняття, предмет та система. Кримінально-виконавче законодавство України

Поняття кримінально-виконавчого права. Предмет та система кримінально-виконавчого права. Методи кримінально-виконавчого права.

Місце кримінально-виконавчого права в системі правових наук. Поняття науки кримінально-виконавчого права. Система кримінально-виконавчого права як навчальної дисципліни.

Поняття кримінально-виконавчого законодавства України. Мета і завдання кримінально-виконавчого законодавства України. Особливості кримінально-виконавчих правовідносин.

Особливості норм кримінально-виконавчого права та їх структура. Загальна характеристика та структура Кримінально-виконавчого кодексу України.

2. Правовий статус засуджених

Поняття та види правового статусу громадян України.

Поняття та характеристика правового статусу осіб, які відбувають кримінальні покарання.

Зміст правового статусу засуджених.

Комплекс правообмежень, що регламентовані правовим статусом осіб, які відбувають кримінальні покарання.

Юридичні права і обов'язки засуджених.

Закріплення правового статусу засуджених в законодавстві України.

Вплив міжнародного законодавства на формування правового статусу засуджених в Україні.

Документи ООН, що регламентують захист прав засуджених

Документи Ради Європи, що регламентують захист прав засуджених до позбавлення волі.

Структура Європейського суду з прав людини.

Компетенція Європейського суду з прав людини.

3. Органи і установи виконання покарань. Правовий статус персоналу ДКВС України

Види кримінальних покарань, основні та додаткові покарання.

Органи виконання покарань ДКВС. Установи виконання покарань ДКВС. Види та призначення виправних колоній.

Визначення поняття персоналу ДКВС. Види персоналу ДКВС.

Права персоналу ДКВС.

Обов'язки персоналу ДКВС. Правовий захист персоналу ДКВС. Соціальний захист персоналу ДКВС.

4. Нагляд і контроль за виконанням кримінальних покарань. Участь громадськості у виправленні і ресоціалізації засуджених

Органи, що здійснюють контроль за виконанням кримінальних покарань, та їх повноваження.

Органи, що здійснюють нагляд за виконанням кримінальних покарань, та їх повноваження.

Відвідування установ виконання покарань. Участь громадськості в передбачених законом випадках у діяльності органів і установ виконання покарань. Законодавче закріплення участі громадськості у виправленні і ресоціалізації засуджених. Форми участі громадськості у виправленні і ресоціалізації засуджених.

Спостережні комісії та їх роль у виправленні і ресоціалізації засуджених. Склад спостережної комісії та порядок її формування. Завдання та функції спостережної комісії. Повноваження спостережної комісії.

Організація і діяльність піклувальних рад та батьківських комітетів при виховних колоніях.

5. Порядок і умови виконання покарання у виді конфіскації майна, штрафу, позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу

Порядок виконання покарання у виді конфіскації майна. Майно, що підлягає конфіскації. Дії державного виконавця щодо виконання вироку про конфіскацію майна. Передача конфіскованого майна засуджених фінансовим установам. Обов'язки третіх осіб щодо майна, яке підлягає конфіскації. Конфіскація майна, виявленого після виконання вироку. Закінчення виконавчих дій.

Порядок виконання покарання у виді штрафу. Наслідки ухилення від сплати штрафу.

Поняття та порядок призначення покарання у виді позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу.

Правові підстави та порядок виконання вироку суду у виді позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу.

Обов'язки органу, що присвоїв звання, ранг, клас або чин, при отриманні копії вироку суду про його позбавлення.

6. Організаційно-правові засади виконання покарань, не пов'язаних з позбавленням волі. Імплементация закордонного досвіду діяльності служби пробації у вітчизняну практику виконання покарань, не пов'язаних із позбавленням волі. Правове забезпечення та порядок взаємодії співробітників органу пробації з Національною поліцією, прокуратурою, судами, іншими державними органами та громадськими організаціями

Поняття пробації та її ознаки. Етапи досудової функції. Вимоги до складання досудової доповіді. Структура соціального дослідження особистості правопорушника.

Орган пробації як суб'єкт виконання покарань, не пов'язаних з позбавленням волі. Основні завдання органу пробації. Функції, які здійснюють працівники органу пробації під час виконання кримінальних покарань, не пов'язаних з позбавленням волі.

Поняття взаємодії органу пробації з державними органами та недержавними організаціями. Форми взаємодії органу пробації з державними та недержавними організаціями. Взаємодія органу пробації з органами місцевого самоврядування. Взаємодія органу пробації зі спостережними комісіями. Взаємодія органу пробації з власниками підприємств, установ, організацій, на яких відбувають покарання засуджені особи, які перебувають на обліку.

7. Порядок і умови виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю

Сутність кримінального покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Порядок призначення кримінального покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Організація виконання кримінального покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Функції органу пробації щодо виконання кримінального покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

Порядок прийняття вироків суду щодо позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю до виконання.

Порядок оформлення матеріалів щодо виконання вироків суду у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

Порядок здійснення контролю за виконанням вироків суду щодо позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

Обов'язки власника підприємства, щодо виконання вимог вироку суду. Обов'язки органу, який має право анулювати дозвіл на зайняття певним видом діяльності.

8. Порядок і умови виконання покарання у виді громадських робіт

Сутність кримінального покарання у виді громадських робіт. Головні виховні чинники покарання у виді громадських робіт. Характер та умови виконання покарання у виді громадських робіт. Організація прийняття до виконання вироків суду стосовно осіб, засуджених до покарання у виді громадських робіт. Порядок відбування покарання у виді громадських робіт засудженими особами. Функції органу пробації щодо виконання вироку у виді громадських робіт.

Види суспільно корисних робіт, що можуть призначатись для відбування засудженими до кримінального покарання у виді громадських робіт. Обчислення строку відбування покарання у виді громадських робіт.

Організація та проведення розшуку осіб, засуджених до покарання у виді громадських робіт, місцезнаходження яких невідоме.

Обов'язки власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу за місцем відбування засудженими покарання у виді громадських робіт.

9. Порядок і умови виконання покарання у виді виправних робіт

Сутність та порядок призначення кримінального покарання у виді виправних робіт.

Основні засоби виправлення і ресоціалізації осіб, засуджених до кримінального покарання у виді виправних робіт. Каральні властивості покарання у виді виправних робіт. Порядок відбування покарання у виді виправних робіт.

Місця відбування кримінального покарання у виді виправних робіт. Функції, що здійснюються органом пробації під час виконання покарання у виді виправних робіт.

Порядок прийняття до виконання вироків суду стосовно засуджених до покарання у виді виправних робіт та їх облік.

Порядок відбування покарання у виді виправних робіт засудженими особами. Обчислення строку відбування покарання у виді виправних робіт. Обчислення строку відбування покарання у виді виправних робіт.

Порядок провадження відрахувань із заробітків засуджених до покарання у виді виправних робіт.

Заходи заохочення та стягнення, які застосовуються стосовно осіб, засуджених до покарання у виді виправних робіт.

Організація та проведення розшуку засуджених до покарання у виді виправних робіт, місцезнаходження яких невідоме. Обов'язки власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу за місцем відбування засудженими покарання у виді виправних робіт.

10. Здійснення контролю за особами, звільненими від відбування покарання з випробуванням

Особливості звільнення від відбування покарання з випробуванням. Особливості здійснення контролю за поведінкою неповнолітніх, звільнених від відбування покарання з випробуванням. Особливості здійснення контролю за поведінкою звільнених від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років.

Порядок виконання обов'язків, покладених судом, засудженою особою.

Функції, що здійснюються працівниками органу пробації щодо контролю за поведінкою осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням, та звільнених від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років.

Організація та проведення розшуку осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням, та звільнених від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років, місцезнаходження яких невідоме.

Відповідальність осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням, та звільнених від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років.

Порядок реєстрації копій вироків суду щодо осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням та звільненими від відбування покарання вагітними жінками і жінками, які мають дітей віком до трьох років.

Дії співробітників органу пробації після отримання копій вироків щодо осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням та звільнених від відбування покарання вагітними жінками і жінками, які мають дітей віком до трьох років.

Порядок зняття з обліку осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням та звільнених від відбування покарання вагітними жінками і жінками, які мають дітей віком до трьох років.

11. Порядок і умови виконання покарання у виді арешту

Особливості призначення кримінального покарання у виді арешту. Направлення засуджених до арешту до місця відбування покарання.

Розподіл та роздільне тримання засуджених до арешту. Порядок виконання та відбування покарання у виді арешту. Основні засоби виправлення і ресоціалізації засуджених до арешту. Матеріально-побутове забезпечення та медичне обслуговування засуджених до арешту.

Заходи заохочення, що застосовуються до осіб, засуджених до арешту. Заходи стягнення, що застосовуються до осіб, засуджених до арешту.

Особливості відбування арешту засудженими військовослужбовцями.

12. Порядок і умови виконання покарання у виді обмеження волі

Загальна характеристика покарання у виді обмеження волі. Порядок призначення покарання у виді обмеження волі.

Направлення засуджених до обмеження волі для відбування покарання. Обчислення строку покарання.

Умови праці засуджених до обмеження волі. Обов'язки власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу за місцем роботи засуджених до обмеження волі.

Обов'язки адміністрації виправного центру. Медичне обслуговування та матеріально-побутове забезпечення засуджених до обмеження волі.

Заходи заохочення та стягнення, що застосовуються до осіб, засуджених до обмеження волі. Порядок застосування заходів заохочення і стягнення до осіб, засуджених до обмеження волі. Посадові особи, які застосовують заходи заохочення і стягнення, та обсяг їх повноважень.

Поняття правового статусу засуджених до обмеження волі. Права та обов'язки засуджених до обмеження волі.

Підстави та порядок надання засудженим до обмеження волі короткочасних виїздів за межі виправного центру.

Порядок звернення до виконання судового рішення. Порядок виконання проблемних судових рішень.

Організація та проведення розшуку осіб, засуджених до покарання у виді обмеження волі, місцезнаходження яких невідоме.

Підстави та порядок зняття з обліку осіб, засуджених до покарання у виді обмеження волі.

13. Порядок і умови виконання кримінальних покарань відносно військовослужбовців

Загальна характеристика виконання покарання у виді тримання в дисциплінарному батальйоні. Порядок і умови виконання покарання у виді тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців.

Порядок звільнення із дисциплінарного батальйону.

14. Направлення засуджених для відбування покарань, пов'язаних з ізоляцією від суспільства. Прийом засуджених до установ виконання покарань, та здійснення їх обліку

Правові підстави розподілу та направлення засуджених до місць відбування покарання.

Критерії класифікації засуджених. Визначення виду виправної колонії відповідно до класифікації осіб, засуджених до позбавлення волі.

Переміщення засуджених із СІЗО до установ виконання покарань.

Завдання та функції комісій з питань розподілу та направлення засуджених до позбавлення волі.

Правові підстави і порядок прийняття осіб, засуджених до кримінального покарання у виді позбавлення волі, до установ виконання покарань.

Функції відділів по контролю за виконанням судових рішень з ведення обліку засуджених та осіб, взятих під варту. Прийняття та реєстрація засуджених (осіб, взятих під варту).

Облік засуджених (осіб, взятих під варту). Особливості обліку засуджених в установі.

Ведення особових справ засуджених (осіб, взятих під варту).

Порядок оформлення документів про звільнення та скорочення строку покарання.

Оформлення документів про смерть засудженого (особи, взятої під варту).

15. Режим у виправних та виховних колоніях та засоби його забезпечення

Позбавлення волі як вид покарання, його зміст і наслідки відбування.

Режим позбавлення волі, його поняття і зміст. Функції режиму позбавлення волі. Правові основи регулювання режиму.

Загальна характеристика основних елементів режиму у виправних і виховних колоніях: ізоляція засуджених; постійний нагляд за ними; виконання покладених на них обов'язків; реалізація їхніх прав і законних інтересів; безпека засуджених і персоналу; роздільне тримання різних категорій засуджених; різні умови тримання засуджених залежно від виду колонії; зміна умов тримання засуджених.

Оперативно-розшукова діяльність як особливий напрям реалізації режиму в колоніях. Режим особливих умов у колоніях. Підстави і порядок застосування заходів фізичного впливу, спеціальних засобів і зброї до осіб, позбавлених волі.

16. Особливості відбування кримінального покарання у виді позбавлення волі в колоніях різних видів

Види установ, що виконують кримінальне покарання у виді позбавлення волі на певний строк та довічного позбавлення волі.

Кримінально-виконавчі установи закритого типу (виправні колонії). Виправні колонії мінімального рівня безпеки. Виправні колонії середнього рівня безпеки. Виправні колонії максимального рівня безпеки.

17. Загальні умови праці засуджених до позбавлення волі

Суспільно корисна праця як основний засіб виправлення і ресоціалізації засуджених.

Принципи і форми організації праці засуджених.

Умови праці засуджених. Робочий час і час відпочинку. Оплата праці засуджених до позбавлення волі.

Відрахування із заробітку або іншого доходу засуджених до позбавлення волі. Пенсійне забезпечення засуджених.

18. Виховний вплив на засуджених до позбавлення волі

Поняття та особливості соціально-виховної роботи із засудженими, що відбувають кримінальні покарання в установах виконання покарання. Основні напрями, форми і методи соціально-виховної роботи із засудженими до позбавлення волі.

Відділення соціально-психологічної служби – центр соціально-виховної роботи установи виконання покарань. Методично-виховна рада установи виконання покарань.

Положення про відділення карантину, діагностики і розподілу засуджених установи виконання покарань.

19. Заходи заохочення і стягнення, що застосовуються до засуджених

Правове регулювання застосування заходів заохочення до засуджених до кримінальних покарань, овязаних з позбавленням волі.

Заходи заохочення, що застосовуються до осіб, позбавлених волі. Заходи стягнення, що застосовуються до осіб, позбавлених волі.

Порядок застосування заходів стягнення до осіб, позбавлених волі. Процедура дисциплінарного провадження.

Матеріальна відповідальність засуджених до позбавлення волі.

20. Особливості відбування кримінального покарання у виді позбавлення волі жінками та неповнолітніми

Особливості відбування покарання у виді позбавлення волі засудженими неповнолітніми. Застосування до неповнолітніх заходів заохочення та стягнення. Переведення засуджених із виховної колонії до виправної колонії. Залишення у виховних колоніях засуджених, які досягли вісімнадцятирічного віку. Участь громадськості у виправлення і ресоціалізації засуджених неповнолітніх.

Види виправних колоній, в яких відбувають покарання засуджені жінки. Структурні дільниці, що створюються у виправних колоніях, де відбувають покарання жінки. Будинки дитини при колоніях: статус та функціонування.

Умови відбування кримінального покарання у виді позбавлення волі вагітною жінкою. Харчування вагітних жінок, та жінок, що мають дітей віком до 3-х років. Праця вагітних жінок та жінок, що мають дітей віком до 3-х років.

Правові підстави надання жінці, засудженій до кримінального покарання у виді позбавлення волі, права проживати за межами виправної колонії. Порядок надання жінці, засудженій до кримінального покарання у виді позбавлення волі, права проживати за межами виправної колонії.

Обов'язки жінок, засуджених до кримінального покарання у виді позбавлення волі, яким надано право проживати за межами виправної колонії.

21. Особливості виконання та відбування кримінального покарання у виді довічного позбавлення волі

Кримінально-правова характеристика покарання у виді довічного позбавлення волі.

Порядок і умови виконання покарання у виді довічного позбавлення волі.

Правовий статус осіб, засуджених до кримінального покарання у виді довічного позбавлення волі.

22. Матеріально-побутове забезпечення засуджених до позбавлення волі

Поняття та зміст матеріально-побутового забезпечення засуджених. Житлові умови та комунально-побутове забезпечення засуджених. Організація торгівельного обслуговування засуджених.

23. Медико-санітарне забезпечення засуджених до позбавлення волі

Система лікувальних закладів місць позбавлення волі. Завдання та функції медичних частин установ виконання покарань Державної кримінально-виконавчої служби України.

Правові підстави направлення осіб, які засуджені до кримінальних покарань, пов'язаних з позбавленням волі, до лікувальних закладів.

24. Слідчі ізолятори в системі органів і установ держави, які ведуть боротьбу зі злочинністю

Слідчі ізолятори в системі органів і установ виконання покарань. Правова основа діяльності слідчих ізоляторів Державної кримінально-виконавчої служби України.

Правовий статус осіб, які тримаються у слідчих ізоляторах. Завдання слідчих ізоляторів. Режим у слідчих ізоляторах. Категорії осіб, що утримуються в слідчих ізоляторах.

Правові підстави поміщення осіб до слідчого ізолятора. Порядок прийняття осіб до слідчого ізолятора. Роздільне тримання осіб у слідчих ізоляторах.

Матеріально-побутове забезпечення і медичне обслуговування осіб, взятих під варту. Листування осіб, взятих під варту. Порядок надсилання скарг, заяв і листів. Надання побачень особам, взятим під варту. Заходи заохочення та стягнення, що застосовуються до осіб, взятих під варту.

Підстави і порядок застосування фізичної сили та спеціальних засобів у слідчому ізоляторі.

25. Правові підстави і порядок звільнення від відбування покарання

Правові підстави звільнення від відбування покарання.

Особливості звільнення від відбування покарання у зв'язку із закінченням строку відбування покарання.

Правові підстави і порядок звільнення від відбування покарання відповідно до закону України про амністію.

Правові підстави і порядок звільнення від відбування покарання у зв'язку з помилуванням особи.

Правові підстави і порядок звільнення від відбування покарання у зв'язку зі скасуванням вироку суду і закриттям кримінального провадження.

Правові підстави і порядок звільнення від відбування покарання у зв'язку з закінченням строків давності виконання обвинувального вироку.

Правові підстави та порядок умовно-дострокового звільнення від відбування покарання.

Правові підстави та порядок звільнення від відбування покарання у зв'язку із хворобою.

Порядок підготовки матеріалів про звільнення засудженого. Вимоги що до оформлення документів про звільнення засудженого. Документи, що видаються засудженому при звільненні.

26. Допомога особам, які звільнені від відбування покарань, контроль і нагляд за ними

Порядок надання допомоги засудженим, які звільняються.

Категорії осіб, що підпадають під адміністративний нагляд. Дії адміністрації установ виконання покарань з метою своєчасного оформлення документів для встановлення адміністративного нагляду. Склад комісії, яка розглядає матеріали про встановлення адміністративного нагляду.

Особливості обчислення терміну встановлення адміністративного нагляду. Обов'язки осіб, щодо яких встановлений адміністративний нагляд. Припинення адміністративного нагляду.

Обов'язки осіб, звільнених від відбування покарань. Наслідки невиконання особами, звільненими від відбування кримінальних покарань, своїх обов'язків.

Список рекомендованих джерел та літератури

Основна

1. Автухов К. А. Кримінально-виконавче право: навч.-практ. посіб. (для підготовки до іспиту аспірантів, здобувачів та студентів) / за заг. ред. А. Х. Степанюка. Харків: Право, 2016. 158 с.
2. Автухов К. А., Гель А. П., Яковець І. С. Кримінально-виконавче право України. Академічний курс: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2020. 432 с.
3. Бадира В. А., Денисова Т. А. Правові основи виправлення та ресоціалізації жінок,

- засуджених до позбавлення волі: монографія. Запоріжжя, 2009. 168 с.
4. Богатирьов І. Г. Кримінально-виконавче право України: підручник. Київ: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. 352 с.
  5. Богатирьов І. Г., Богатирьова О. І. Державна кримінально-виконавча служба України (історія та сучасність). Дніпропетровськ: ПП «Ліра ЛТД», 2007. 352 с.
  6. Богатирьов І. Г., Копотун І. М., Пузирьов М. С. Порівняльне кримінально-виконавче право: навч. посіб. / за заг. ред. І. Г. Богатирьова. Київ: Ін-т крим.-викон. служби, 2013. 140 с.
  7. Богатирьов І. Г., Лісіцков О. В. Кримінально-виконавче право України: підручник. 2-ге вид. Київ: ВД «Дакор», 2014. 376 с.
  8. Богатирьов І. Г., Пузирьов М. С., Шкута О. О. Доктрина пенітенціарного права України: монографія. Київ: ВД «Дакор», 2017. 236 с.
  9. Богатирьов І. Г., Царюк С. В. Кримінально-виконавчі засади виконання та відбування кримінальних покарань у виправних колоніях максимального рівня безпеки: монографія. Чернігів: КП «Видавництво «Чернігівські обереги», 2010. 210 с.
  10. Богатирьова О. І. Теоретико-прикладні засади впровадження пробації в Україні: монографія. Київ: ВД «Дакор», 2013. 368 с.
  11. Виконання кримінальних покарань та пробації. Законодавство. Роз'яснення. Зразки документів / Ковальський В. С., Чернишов Д. В., Яковець І. С. та ін. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 948 с.
  12. Гель А. П., Семаков Г. С., Яковець І. С. Кримінально-виконавче право України: навч. посіб. / за ред. проф. А. Х. Степанюка. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 624 с.
  13. Іваньков І. В., Боднар І. В., Лазаренко В. В., Майборода І. А. Кримінально-виконавче та кримінальне право у запитаннях та відповідях: навчально-методичний посібник. Чернігів: Чернігівський юридичний коледж ДПТСУ, 2015. 108 с.
  14. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
  15. Кримінально-виконавче право: навч. посіб. / В. А. Бадира та ін.; за ред. Т. А. Денисової. вид. 2-ге, зм. і доп. Київ: Істина, 2010. 480 с.
  16. Кримінально-виконавчий кодекс України: Закон України від 11.07.2003 р. № 1129-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 3–4. Ст. 21.
  17. Кримінально-виконавчий кодекс України: науково-практичний коментар / А. П. Гель, В. В. Коваленко, О. Г. Колб та ін.; за заг. ред. д.ю.н., проф. В. В. Коваленка, д.ю.н., проф. А. Х. Степанюка. Київ: Атіка, 2012. 492 с.
  18. Кримінально-виконавчий кодекс України: науково-практичний коментар / А. Х. Степанюк, І. С. Яковець; за заг. ред. А. Х. Степанюка. вид. друге, доп. і перероб. Харків: ТОВ «Одіссей», 2008. 560 с.
  19. Кримінально-виконавче право України (схеми і таблиці): навч. посіб. / А. А. Васильєв, Д. Ю. Гуренко, Д. Ю. Кондратов та ін.; за заг. ред. О. В. Лісіцкова, О. М. Литвинова та Є. Ю. Бараша; наук. ред. О. М. Бандурка. Харків: Тім Пабліш Груп, 2012. 210 с.
  20. Кримінально-виконавче право: підручник / В. В. Голіна та ін.; за ред. В. В. Голіни і А. Х. Степанюка. Харків: Право, 2015. 392 с.
  21. Кримінально-виконавче право України: підручник / О. М. Джужа та ін.; за заг. ред. докт. юрид. наук, проф. О. М. Джужі. Київ: Атіка, 2010. 752 с.
  22. Кримінально-виконавче право України. Загальна та Особлива частини: підручник / О. М. Литвинов та ін.; за заг. ред. д.ю.н., проф. О. М. Литвинова та д.ю.н., проф. А. Х. Степанюка. Київ: ВД «Дакор», 2015. 632 с.
  23. Кримінологічні та оперативно-розшукові засади запобігання злочинам і правопорушенням, що вчиняються персоналом виправних колоній: монографія / В. В. Коваленко та ін.; за заг. ред. докт. юрид. наук, проф. В. В. Коваленка. Київ: Атіка-Н, 2011. 368 с.
  24. Моніторинг дотримання прав ув'язнених та засуджених в установах виконання покарань: навч.-метод. посіб. / Аніщенко В. О., Боднар І. В., Іваньков І. В. та ін.; за заг.

- ред. Тогочинського О. М. Чернігів: Академія Державної пенітенціарної служби, 2018. 260 с.
25. Науково-практичний коментар до Закону України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України» та Закону України «Про попереднє ув'язнення» / Бесчастний В. М., Василик В. В., Фоменко А. Є. та ін. Київ: ВД«Професіонал», 2020. 600 с.
  26. Науково-практичний коментар до Закону України «Про пробацію» / Автухов К. А., Мірошніченко Ю. Р., Чернишов Д. В. та ін.. Київ: ФОРМ Кандиба Т.П., 2019. 114 с.
  27. Науково-практичний коментар до Кримінально-виконавчого кодексу України / А. П. Гель, О. Г. Колб, В. О. Корчинський та ін.; за заг. ред. А. Х. Степанюка. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 496 с.
  28. Науково-практичний коментар до Кримінально-виконавчого кодексу України / І. Г. Богатирьов, О. М. Джужа, О. І. Богатирьова та ін.; за заг. ред. докт. юрид. наук, проф. І. Г. Богатирьова. Київ: Атіка, 2010. 344 с.
  29. Науково-практичний коментар Кримінально-виконавчого кодексу України / Галуцько В. В., Журавльов Д. В., Лошицький М. В. та ін. Київ: ВД«Професіонал», 2018. 296 с.
  30. Правова та соціально-виховна робота із засудженими жінками / за заг. ред. проф. Н. Г. Калашник. Київ: СПД Москаленко О. М., 2008. 168 с.
  31. Про Державну кримінально-виконавчу службу України: Закон України від 23.06.2005 р. № 2713-15. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 30. Ст. 409.
  32. Про пробацію: Закон України від 05.02.2015 р. № 160-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 13. Ст. 93.
  33. Пробація та служби пробації в країнах – кандидатах у члени ЄС / за ред. Антона Ван Кальмтоута, Дженні Робертс, Сандри Віндінг. Київ: Атіка, 2005. 448 с.
  34. Пузирьов М. С. Порівняльний аналіз виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк в Україні та зарубіжних країнах: монографія. Київ: ВД «Дакор», 2018. 514 с.
  35. Пузирьов М. С. Реалізація виправними колоніями принципу диференціації та індивідуалізації виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк: монографія / за наук. ред. докт. юрид. наук, проф. І. Г. Богатирьова. Київ: ВД «Дакор», 2014. 300 с.
  36. Теорія і практика підготовки управлінського персоналу для органів та установ виконання покарань: монографія / Аніщенко В. О., Гончаренко О. Г., Іваньков І. В. та ін.; за заг. ред. Тогочинського О. М. Чернігів: Академія Державної пенітенціарної служби, 2018. 268 с.
  37. Трансформація кримінально-виконавчого законодавства України (пенітенціарна доктрина) / І. Г. Богатирьов та ін. Київ: ВД «Дакор», 2014. 156 с.
  38. Човган В. О. Обмеження прав в'язнів: правова природа та обґрунтування: монографія. Харків: Права людини, 2017. 608 с.
  39. Яковець І. С. Теоретичні та прикладні засади оптимізації процесу виконання кримінальних покарань: монографія. Харків: Право, 2013. 392 с.
  40. Яковець І. С. Умовно-дострокове звільнення та заміна невідбутої частини покарання більш м'яким: монографія. РІ, 2012. 212 с.

Допоміжна

1. Богатирьова О. І., Журова І. І., Лісіцков О. В. Інститут звільнення від відбування покарання у законодавстві України: навч. посіб. / за заг. ред. докт. юрид. наук, проф. І. Г. Богатирьова. Київ: ВД «Дакор», 2014. 214 с.
2. Впровадження альтернативних видів кримінальних покарань в Україні: посібник / за ред. О. В. Беци. Київ: Леся, 2003. 116 с.
3. Денисов С. Ф., Алієв Р. В. Концептуальні основи правового регулювання виконання покарань у рамках Модельного кримінально-виконавчого кодексу. *Актуальні проблеми кримінального права та кримінології у світлі реформування кримінальної юстиції*: зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 22 трав. 2015 р.) / МВС України; Харківський нац. ун-т внутр. справ; Кримінологічна асоціація України. Харків: ХНУВС, 2015. С. 159–160.

4. Денисова Т. А. Кримінальне покарання та реалізація його функцій: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.08. Київ, 2010. 506 с.
5. Іваньков І. В. Тюремні установи України в системі карально-охоронного механізму держави (кінець ХІХ – середина ХХ ст.): дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. Київ, 2005. 212 с.
6. Іваньков І. В., Яковець І. С., Григоренко А. М., Буров С. Ю. Права людини в діяльності органів і установ виконання покарань: науково-методичний посібник для проведення занять в системі службової підготовки / за заг. ред. д.ю.н., проф. А. Х. Степанюка. Чернігів: ПАТ «ПВК «Десна», 2012. 280 с.
7. Іваньков О. І. Міжнародно-правові стандарти у сфері забезпечення захисту прав засуджених до позбавлення волі: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Харків, 2016. 233 с.
8. Карелін В. В. Правове регулювання застосування заходів заохочення та заходів стягнень у процесі відбування покарання у виді позбавлення волі: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Харків, 2014. 20 с.
9. Козлов П. П., Нікітін Ю. В., Стрелков Л. О. Режим виконання кримінальних покарань: монографія. Київ: КНТ, 2008. 272 с.
10. Койл Э. Подход к управлению тюрьмой с позиций прав человека: пособие для тюремного персонала. Лондон: Международ. центр тюремных исследований, 2002. 156 с.
11. Колб О. Г. Установа виконання покарань як суб'єкт запобігання злочинам: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.08. Київ, 2007. 509 с.
12. Коломієць Н. В. Заохочення у кримінально-виконавчому праві: теоретико-прикладний аспект: монографія. Чернігів: [б. в.], 2017. 393 с.
13. Конопельський В. Я. Диференціація та індивідуалізація виконання покарання у виді позбавлення волі: поняття, зміст, реалізація у кримінально-виконавчій діяльності України: монографія. Одеса: ОДУВС, 2014. 472 с.
14. Кримінально-виконавче право: кросворди / укладачі: Денисов С. Ф., Клещ О. В. Чернігів: Академія Державної пенітенціарної служби, 2017. 228 с.
15. Ліховіцький Я. О. Персонал органів та установ виконання покарань як суб'єкт виконання покарань в Україні: монографія. Луцьк: ПП Іванюк В. П., 2017. 556 с.
16. Макгакін Дж., Галай А., Ягунов Д. Сучасний в'язничний менеджмент: посібник. Київ: К.І.С., 2017. 138 с.
17. Михалко І. С. Забезпечення принципу раціонального застосування примусових заходів і стимулювання правослухняної поведінки засуджених: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Харків, 2012. 20 с.
18. Оксфордська історія в'язниць: практика покарання в західному суспільстві / за ред. Норвала Морріса та Девіда Дж. Ротмена: пер. з англ. Київ: Видавничий дім «Всесвіт», 2009. 560 с.
19. Основи професійної діяльності персоналу органу пробації: навчальний посібник для персоналу органу пробації / авт. кол.; за ред. Джеймса Седхема, Майкла Октігана. Київ, 2017. 242 с.
20. Павлов В. Г. Кримінально-виконавчі засади забезпечення персоналом Державної пенітенціарної служби України виконання покарань у виді позбавлення волі: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Запоріжжя, 2015. 230 с.
21. Права человека и пенитенциарные учреждения: учебное пособие по правам человека для персонала пенитенциарных учреждений. Женева: Изд. ООН, 2000. 234 с.
22. Рябчинська О. П. Система покарань в Україні: поняття, значення та принципи побудови: монографія. Запоріжжя: Акцент Інвест-трейд, 2013. 448 с.
23. Степанюк А. Ф. Сущность исполнения наказания: монография. Харьков: Фолио, 1999. 256 с.
24. Таволжанський О. В. Соціально-виховна робота із засудженими до позбавлення волі: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Харків, 2014. 20 с.
25. Тіздейл Дж., Хьюз Дж. Ефективне лідерство та менеджмент: практ. посіб. / за техн. та наук. ред. Ягунова Д. В. Одеса: Фенікс, 2013. 142 с.

26. Чеботарьова Ю. А. Правовий статус засуджених до позбавлення волі: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Харків, 2005. 203 с.
27. Шкута О. О. Пенітенціарна система України: теоретико-прикладна модель: монографія. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 366 с.
28. Ягунов Д. В. Пенітенціарна система України: історичний розвиток, сучасні проблеми та перспективи реформування: монографія. 4-те вид., переробл. та доповн. Одеса: Фенікс, 2011. 446 с.
29. Яцишин М. М. Історико-правові засади кримінально-виконавчої політики України: монографія. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. 440 с.

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

1. Адміністративне право як галузь публічного права

Зміст і призначення адміністративного права. Предмет адміністративного права. Проблема співвідношення управлінських і публічно-сервісних відносин у сфері адміністративного права. Метод адміністративного права. Поняття, значення та види джерел адміністративного права.

Адміністративне право у правовій системі України. Зв'язки адміністративного права з іншими галузями права. Система адміністративного права.

2. Принципи в адміністративному праві

Поняття та значення принципів адміністративного права. Принципи адміністративного права, особливості їх класифікації. Принципи належного врядування. Принцип верховенства права в адміністративному праві.

Європейські принципи адміністративного права та їх нормативні джерела. Значення європейських принципів адміністративного права для забезпечення демократичних стандартів діяльності органів публічної адміністрації

3. Джерела адміністративного права

Сутність та види джерел адміністративного права. Формалізовані національні джерела адміністративного права. Формалізовані міжнародні (європейські) джерела адміністративного права. Судові рішення у системі джерел адміністративного права. Неформалізовані джерела адміністративного права. Супідрядність формалізованих джерел адміністративного права. Чинність джерел адміністративного права у часі, просторі та за колом осіб.

4. Суб'єкти адміністративного права

Органи публічної адміністрації – загальна характеристика. Поняття та елементи системи органів публічної адміністрації. Суб'єкти, які виконують завдання публічної адміністрації (делеговані повноваження). Сфера діяльності та компетенція органів публічної адміністрації.

Поняття і правовий статус органа виконавчої влади. Принципи побудови системи органів виконавчої влади. Види органів виконавчої влади. Повноваження Президента України у сфері виконавчої влади. Кабінет Міністрів України. Центральні органи виконавчої влади України. Місцеві державні адміністрації.

Адміністративно-правовий статус органів місцевого самоврядування. Повноваження і форми діяльності органів місцевого самоврядування.

Політичні партії, порядок їх реєстрації. Адміністративно-правовий статус політичних партій. Поняття та адміністративно-правовий статус громадських об'єднань. Види громадських об'єднань. Правове становище релігійних організацій.

Адміністративно-правовий статус громадян як суб'єктів адміністративного права. Права і свободи громадян України у сфері державного управління. Адміністративно-правовий статус іноземних громадян; осіб без громадянства.

5. Інструменти публічного адміністрування

Розуміння інструментів публічного адміністрування. Види інструментів публічного адміністрування. Нормативний акт як інструмент публічного адміністрування. Адміністративний акт як інструмент публічного адміністрування. Адміністративний договір як інструмент публічного адміністрування. Адміністративний розсуд у публічному адмініструванні. Використання електронного врядування в публічному адмініструванні

6. Адміністративна процедура. Адміністративні послуги

Поняття адміністративної процедури. Види адміністративної процедури (реєстраційні, дозвільні, інспекційні процедури, процедури щодо притягнення до відповідальності;

процедури за заявою особи, процедури за службовим обов'язком). Система принципів адміністративної процедури. Зміст окремих принципів адміністративної процедури (рівність перед законом, доступ до інформації, право на допомогу та представництво, право бути вислуханим, ефективність, оперативність (розумні строки), вмотивованість рішення, ефективний засіб захисту).

Ініціювання та початок провадження. Підготовка справи до розгляду. Розгляд і вирішення справи. Оформлення адміністративного акта, доведення до відома адресатів та заінтересованих осіб. Перегляд адміністративного акта.

Поняття адміністративної послуги. Ознаки адміністративної послуги. Відмінність адміністративної послуги від інших видів послуг у публічній сфері. Види адміністративних послуг. Суб'єкти відносин щодо надання адміністративних послуг (суб'єкт звернення, суб'єкт надання адміністративних послуг; центри надання адміністративних послуг і адміністратори). Стадії процедури надання адміністративної послуги. Юридичні документи та дії, що супроводжують процедуру надання адміністративних послуг. Плата за надання адміністративних послуг (адміністративний збір). Вимоги до якості надання адміністративних послуг.

7. Захист прав приватної особи у сфері публічного адміністрування

Інструменти захисту прав приватних осіб у сфері публічного адміністрування Види інструментів захисту прав особи та їх співвідношення між собою.

Підстави та порядок подання скарги. Предмет оскарження. Суб'єкти розгляду скарг. Процедура розгляду скарги. Можливі наслідки розгляду скарги.

Перегляд рішення суб'єктом публічного адміністрування, який його ухвалив, за ініціативою особи. Захист особи з ініціативи суб'єкта публічного адміністрування. Відшкодування шкоди суб'єктом публічного адміністрування. Адміністративна юстиція. Моделі адміністративної юстиції. Характеристики моделі адміністративної юстиції, що запроваджена в Україні.

8. Службове право

Види публічної служби. Поняття та сутність державної служби та служби в органах місцевого самоврядування як основних різновидів публічної служби. Поняття державного службовця. Посади державної служби та їх категорії. Обов'язки та права державного службовця. Вступ на державну службу. Проходження державної служби і службова кар'єра. Дисциплінарна та матеріальна відповідальність державного службовця. Припинення державної служби.

Обмеження щодо використання службових повноважень чи свого становища. Обмеження щодо одержання подарунків. Запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка та поведіння з ними. Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності. Обмеження спільної роботи близьких осіб. Обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів. Правила етичної поведінки публічних службовців. Фінансовий контроль щодо публічних службовців.

9. Адміністративне деліктне право

Поняття адміністративного проступку. Ознаки адміністративного проступку (діяння, суспільна шкідливість, протиправність, винність, караність). Відмежування адміністративного проступку від кримінального правопорушення. Адміністративна відповідальність як вид юридичної відповідальності. Ознаки адміністративної відповідальності. Відмежування адміністративної відповідальності від інших видів юридичної відповідальності. Особливості адміністративної відповідальності юридичних осіб. Законодавчі акти, що регулюють відносини адміністративної відповідальності.

Юридичний склад адміністративного проступку (об'єкт, суб'єкт, об'єктивна сторона, суб'єктивна сторона). Особливості юридичного складу адміністративного проступку, зафіксованого в автоматичному режимі.

Поняття адміністративного стягнення. Система й види адміністративних стягнень. Заходи впливу, що застосовуються до неповнолітніх осіб за вчинення адміністративних проступків. Загальні правила накладення адміністративних стягнень.

Стадії провадження в справі про адміністративний проступок. Звичайне провадження. Спрощене провадження. Складання протоколу в справі про адміністративний проступок. Органи та посадові особи, уповноважені складати протокол. Випадки, коли протокол у справі про адміністративний проступок не складається. Розгляд справи про адміністративний проступок. Органи та посадові особи, уповноважені розглядати справу про адміністративний проступок. Основні етапи розгляду справи про адміністративний проступок (підготовка справи, аналіз зібраних матеріалів, прийняття постанови, доведення постанови до відома). Особливості провадження в справах про адміністративні проступки в сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі. Оскарження й перегляд постанови в справі про адміністративний проступок. Порядок і строк оскарження постанови. Результати перегляду. Виконання постанови про накладення адміністративного стягнення.

Список рекомендованих джерел та літератури

Основна:

1. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Видання третє. Київ: Академія адміністративно-правових наук, 2020. 466 с.
2. Загальне адміністративне право: підручник / Грищенко І. С., Мельник Р. С., Пухтецька А. А. та інші; за аг. ред. І. С. Грищенка. Київ : Юрінком Інтер, 2017. 568 с.
3. Задихайло О. А. Адміністративне право України (Загальна частина): навч. посіб. Харків: Право, 2017. 314 с.
4. Основи адміністративного права України: навч.-метод. посіб. / Л. Р. Біла-Тіунова та ін.; Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». Одеса : Фенікс, 2015. 120 с.
5. Мельник Р. С., Бевзенко В. М. Загальне адміністративне право: навчальний посібник; за заг. ред. Р.С. Мельника. Київ: Ваїте, 2014. 376 с.
6. Адміністративне право: підручник; НУ «ЮАУ ім. Ярослава Мудрого»; за заг. ред.: Ю. П. Битяк, В. М. Гаращук, В. В. Зуй. 2-ге вид., переробл. та допов. Харків: Право, 2013. 656 с.
7. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / Галуцька В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.
8. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / Галуцька В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Видання друге. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 520 с
9. Адміністративне право: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти; за аг. ред. В. М. Гаращука. Харків: Право, 2017. 174 с.
10. Адміністративне судочинство: навчальний посібник / за заг. ред. проф. О. П. Рябченко. 2-ге вид., перероб. і доп. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 304 с.
11. Адміністративне процесуальне право: навч. посіб. / Т. П. Мінка. С. М. Альфьоров, Р. В. Миронюк та ін.; за заг. ред. Т.П. Мінки. Харків: Право, 2013. 352 с.

Допоміжна:

1. Декларація про державний суверенітет України: Декларація від 16.07.1990 № 55-ХІІ (поточна редакція від 16.07.1990) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/55-12>.
2. Кодекс адміністративного судочинства України : Кодекс України від 06.07.2005 № 2747-IV. *Відомості Верховної Ради України* від 09.09.2005 р., № 35, / 35-36, 37 /, стор. 1358, ст. 446.
3. Кодекс адміністративного судочинства України: Науково-практичний коментар / С. В. Ківалов, О. І. Харитонов, О. М. Посенюк, М. Р. Аракелян та ін.; За ред. С. В. Ківалова, О. І. Харитонов. Харків: Одиссей, 2005. 552 с.
4. Кодекс адміністративного судочинства України: Кодекс України від 06.07.2005 р. № 2747-IV. (поточна редакція від 15.12.20210. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>.
5. Кодекс України про Адміністративні правопорушення : Кодекс України від 07.12.1984 № 8073-Х. *Відомості Верховної Ради УРСР* від 18.12.1984 р., № 51, с т. 1122.

6. Кодекс України про адміністративні правопорушення : чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 10 берез. 2015 р.:(офіц. текст). Київ.: ПАЛИВОДА А.В., 2015. 284 с.
7. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI. *Відомості Верховної Ради України* від 30.08.2013 р., / № 34-35 /, стор. 1802, стаття 458.
8. Конституція України. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
9. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права: Міжнародний документ від 16.12.1966. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_043.
10. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI (поточна редакція від 16.07.2021) URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>.
11. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі : Закон України від 01.12.1994 № 264/94-ВР. *Відомості Верховної Ради України* від 27.12.1994 р., № 52, стаття 455.
12. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту : Закон України від 08.07.2011 № 3671-VI. *Відомості Верховної Ради України* від 20.04.2012 р., № 16, стор. 702, стаття 146.
13. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21.12.2016 № 1798-VIII (поточна редакція від 05.08.2021). URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1798-19>.
14. Про громадські об'єднання : Закон України від 22 березня 2012 року № 4572-VI. *Відомості Верховної Ради України* від 04.01.2013 р., № 1, стор. 2, стаття 1.
15. Про громадянство України : Закон України від 18.01.2001 № 2235-III. *Відомості Верховної Ради України* від 30.03.2001 р., № 13, стаття 65.
16. Про Державну кримінально-виконавчу службу України : Закон України від 23.06.2005 № 2713-IV. *Відомості Верховної Ради України* від 29.07.2005 р., № 30, стор. 1214, стаття 409.
17. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. *Відомості Верховної Ради України* від 22.01.2016 р., № 4, стор. 60.
18. Про державну таємницю : Закон України від 21.01.1994 № 3855-XII. *Відомості Верховної Ради України* від 19.04.1994 р., № 16, стор. 422, стаття 93.
19. Про дорожній рух : Закон України від 30.06.1993 № 3353-XII. *Відомості Верховної Ради України* від 03.08.1993 р., № 31, стаття 338.
20. Про доступ до публічної інформації : Закону України від 13.01.2011 № 2939-VI. *Відомості Верховної Ради України* від 12.08.2011 р., № 32, стор. 1491, стаття 314.
21. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення : Закон України від 24.02.1994 № 4004-XII. *Відомості Верховної Ради України* від 05.07.1994 р., № 27, стаття 218.
22. Про запобігання корупції : Закону України від 14.10.2014 № 1700-VII. *Відомості Верховної Ради України* від 05.12.2014 р., № 49, стор. 3186, стаття 2056.
23. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції : Наказ Міністерства внутрішніх справ України 06.11.2015 № 1376. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1496-15>.
24. Про звернення громадян : Закон України від 2 жовтня 1996 року № 393/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України* від 19.11.1996 р., № 47, стаття 256.
25. Про зону надзвичайної екологічної ситуації : Закон України від 13.07.2000 № 1908-III. *Відомості Верховної Ради України* від 20.10.2000 р., № 42, стаття 348.
26. Про імміграцію : Закон України від 7 червня 2001 року. *Відомості Верховної Ради України* від 12.10.2001 р., № 41, стаття 197.
27. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27.02.2014 № 794-VII. *Відомості Верховної Ради України* від 28.03.2014 р., № 13, стор. 828, стаття 222.
28. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України* від 09.10.2015 р., / № 40-41 /, стор. 1970, стаття 379.
29. Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб : Закон України від 09.04.1992 № 2262-XII. *Відомості Верховної Ради України* від 21.07.1992 р., № 29, стаття 399.

30. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства : Закон України від 22.09.2011 № 3773-VI. *Відомості Верховної Ради України* від 18.05.2012 р., / № 19-20 /, стор. 833, стаття 179.

31. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII (поточна редакція від 11.07.2021). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>.

32. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. *Відомості Верховної Ради України* від 29.07.2016р., № 31, стор. 7, ст. 545.

33. Інструкція з оформлення посадовими особами установ виконання покарань та слідчих ізоляторів матеріалів про адміністративні правопорушення : Наказ Міністерства юстиції України 08.09.2015 № 1674/5. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1091-15>.

34. Інструкція з оформлення протоколів про військові адміністративні правопорушення : Наказ Міністерства оборони України 19.05.2015 № 222. URL доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0656-15>.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Вісник Верховного Суду України. URL : <http://www.scourt.gov.ua/clients/vs.nsf/>
2. Голос України. URL : <http://www.golos.com.ua/>
3. Інформаційний центр Міністерства юстиції України. URL : <http://www.informjust.kiev.ua/>
4. Право України. URL : <http://pravoua.com.ua/ua/index.php?linkmy=golovna>
5. Правовий експерт. URL: <http://lawexpert.com.ua>
6. Український юридичний портал. URL : <http://www.zakoni.com.ua>
7. Український юрист. URL: <http://ukrjurist.com/>
8. Урядовий кур'єр. URL: <http://ukurier.gov.ua/uk/>

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

1. Кримінальний процес: поняття, суть, і завдання та історичні витоки

Поняття, суть і завдання кримінального процесу. Кримінальне процесуальне право і його місце в системі інших галузей права. Історичні форми кримінального процесу. Кримінальний процес як навчальна дисципліна, її роль у підготовці фахівців-правознавців.

Поняття стадії кримінального процесу. Система стадій кримінального процесу, їх загальна характеристика, завдання та особливості.

Кримінально-процесуальні функції, їх види і значення.

Поняття, структура і особливості кримінально-процесуальних правовідносин.

Кримінально-процесуальна форма. Особливості кримінально-процесуальної форми. Уніфікація і диференціація процесуальної форми, сучасні проблеми удосконалення кримінально-процесуальної форми.

Гарантії у кримінальному судочинстві, їх характеристика.

Кримінально-процесуальні акти, їх види і значення.

Фіксування кримінального провадження.

2. Кримінальне процесуальне законодавство України та сфера його дії

Кримінальне процесуальне право – самостійна галузь права. Джерела кримінального процесуального права України.

Поняття кримінального процесуального закону та його значення. Структура Кримінального процесуального кодексу України.

Поняття, структура і види кримінальних процесуальних норм.

Чинність кримінального процесуального закону у просторі, часі і щодо осіб.

Значення рішень Конституційного Суду України, роз'яснень Пленуму Верховного Суду України, Верховного Суду, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ та інших судів України, відомчих нормативних актів МВС і Офісу Генерального прокурора для кримінального судочинства. Умови застосування кримінального процесуального закону за аналогією.

3. Засади кримінального провадження

Поняття та значення засад кримінального провадження. Класифікація засад кримінального провадження. Система засад кримінального судочинства і правові гарантії їх реалізації.

Суть та значення окремих засад кримінального процесу: верховенство права; законність; рівність перед законом і судом; повага до людської гідності; забезпечення права на свободу та особисту недоторканність; недоторканність житла чи іншого володіння особи; таємниця спілкування; невтручання у приватне життя; недоторканність права власності; презумпція невинуватості; свобода від самовикриття та право не свідчити проти близьких родичів та членів сім'ї; заборона двічі притягувати до кримінальної відповідальності за одне і те саме правопорушення; забезпечення права на захист; доступ до правосуддя; змагальність; безпосередність дослідження показань, речей і документів; забезпечення права на оскарження процесуальних рішень, дій чи бездіяльності; публічність; диспозитивність; гласність і відкритість судового розгляду та його повне фіксування технічними засобами; розумність строків; мова, якою здійснюється кримінальне судочинство.

4. Суд та суддя як суб'єкти кримінального процесу

Поняття суб'єктів кримінального процесу, їх місце і роль у кримінальному судочинстві. Класифікація суб'єктів у теорії кримінального процесу.

Суд, суддя в кримінальному процесі. Функції та повноваження суду (судді). Слідчий суддя в досудовому провадженні.

Присяжний як суб'єкт кримінального процесу. Статус, функції та повноваження присяжного.

5. Сторони та учасники кримінального провадження, захист учасників кримінального провадження

Сторони та інші учасники кримінального провадження.

Прокурор у кримінальному процесі та його процесуальне становище у різних стадіях кримінального процесу.

Органи досудового розслідування та їх компетенція. Керівник органу досудового розслідування. Процесуальне становище слідчого органу досудового розслідування в кримінальному процесі. Процесуальна самостійність і незалежність слідчого. Процесуальне становище дізнавача, керівника органу дізнання.

Підозрюваний та обвинувачений, їх права та обов'язки.

Потерпілий як учасник кримінального процесу.

Захисник і його процесуальне становище. Залучення захисника до кримінального провадження.

Представники та законні представники потерпілого, їх права та обов'язки.

Експерт і спеціаліст у кримінальному провадженні, відмінність в їхньому процесуальному становищі.

Свідок, його права та обов'язки. Особи, які не можуть бути допитані як свідки.

Процесуальне становище перекладача в кримінальному провадженні.

Цивільний позивач та відповідач, їх представники.

Секретар судового засідання та судовий розпорядник.

Обставини, що виключають можливість участі в кримінальному провадженні. Відводи, самовідводи і порядок їх вирішення.

Державний захист працівників суду і правоохоронних органів. Забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному провадженні.

6. Докази і доказування у кримінальному провадженні

Поняття, сутність і значення кримінально-процесуального доказування. Доказове право. Елементи кримінально-процесуального доказування. Предмет, межі і суб'єкти доказування у кримінальному провадженні. Обов'язок доказування у кримінальному процесі. Особливості доказування в окремих стадіях кримінального провадження.

Поняття доказів, та їх класифікація. Поняття джерел доказів та їх види. Способи збирання доказів та їх процесуальних джерел. Перевірка і оцінка доказів та їх джерел. Належність, достовірність і допустимість доказів. Умови визнання доказів недопустимими. Достатність доказів для прийняття рішення у кримінальній справі. Моральні засади доказування.

Показання свідків і потерпілих. Показання осіб. Показання з чужих слів. Речові докази, строки і порядок їх зберігання. Документи, як джерела доказів. Вирішення питання про речові докази і документи. Висновок експерта і його доказове значення.

7. Відшкодування шкоди у кримінальному провадженні

Поняття шкоди завданої кримінальним правопорушенням. Відшкодування (компенсація) шкоди потерпілому.

Поняття і значення цивільного позову у кримінальному провадженні. Переваги спільного розгляду цивільного позову і матеріалів кримінального провадження. Форма і зміст позовної заяви. Підстави і порядок пред'явлення цивільного позову. Доказування цивільного позову. Особливості досудового провадження, в якому заявлено цивільний позов.

Процесуальні засоби забезпечення відшкодування, завданої кримінальним правопорушенням, шкоди та можливої конфіскації майна. Вирішення цивільного позову.

Відшкодування (компенсація) шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури та суду.

9. Процесуальні строки і витрати

Процесуальні строки і їх права природа. Поняття, значення, види і правила обчислення процесуальних строків. Обов'язковість додержання процесуальних строків. Порушення процесуальних строків і їх наслідки. Порядок продовження, зупинення і відновлення процесуальних строків.

Процесуальні витрати, їх поняття, види і значення. Визначення розміру та розподіл процесуальних витрат. Зменшення розміру процесуальних витрат. Звільнення від оплати, відстрочення та розстрочення процесуальних витрат. Витрати, що покладаються на державу. Рішення щодо процесуальних витрат.

10. Заходи забезпечення кримінального провадження

Поняття заходів забезпечення кримінального провадження та їх види. Правила застосування заходів забезпечення кримінального провадження.

Виклик слідчим, прокурором, судовий виклик і привід. Порядок здійснення виклику. Повістка про виклик. Привід та порядок його виконання. Накладення грошового стягнення. Порядок вирішення питання про накладення грошового стягнення. Тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом. Порядок та строки тимчасового обмеження у користуванні спеціальним правом. Відсторонення від посади: порядок застосування та строки. Тимчасовий доступ до речей і документів. Речі і документи, до яких заборонено доступ. Виконання ухвали суду про тимчасовий доступ до речей і документів. Тимчасове вилучення майна: підстави та процесуальний порядок проведення. Арешт майна. Підстави для арешту майна. Клопотання про арешт майна та його розгляд.

Поняття, підстави та мета застосування запобіжних заходів. Місце запобіжних заходів серед інших заходів процесуального примусу. Види запобіжних заходів. Обставини, що враховуються при обранні запобіжного заходу. Клопотання про застосування запобіжного заходу. Особисте зобов'язання. Особиста порука. Домашній арешт. Застава, визначення її розміру та порядок внесення. Підстави і процедура звернення застави у доход держави. Застосування електронних засобів контролю. Тримання під варту як запобіжний захід. Підстави та процесуальний порядок тримання особи під вартою. Строки тримання під вартою і порядок їх продовження. Затримання з метою приводу. Затримання особи без ухвали слідчого судді, суду. Строки затримання. Застосування запобіжних заходів щодо неповнолітніх. Підстави і процесуальний порядок скасування чи зміни запобіжного заходу.

11. Загальні положення досудового розслідування

Поняття, значення і завдання стадії досудового розслідування. Етапи досудового розслідування. Дізнання і досудове слідство, як форми досудового розслідування. Єдиний реєстр досудових розслідувань.

Поняття і значення загальних положень досудового розслідування. Підслідність та її види. Початок та місце провадження досудового розслідування. Строки дізнання і досудового слідства, порядок їх продовження. Розгляд клопотань під час досудового розслідування. Недопустимість розголошення відомостей досудового розслідування. Об'єднання і виділення досудового розслідування. Ознайомлення з матеріалами досудового розслідування до його завершення. Взаємодія слідчого і оперативних підрозділів. Доручення слідчого. Використання науково-технічних засобів при проведенні досудового розслідування. Розслідування кримінальних правопорушень слідчою групою. Складання кримінально-процесуальних документів під час досудового розслідування.

Здійснення прокурорського нагляду, відомчого і судового контролю за законністю в діяльності органів досудового розслідування.

Особливості спеціального досудового розслідування кримінальних правопорушень. Особливості розслідування кримінальних проступків. Особливий режим досудового розслідування в умовах воєнного стану.

12. Проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій

Поняття, види та система слідчих (розшукових) дій. Класифікація слідчих (розшукових) дій. Загальні процесуальні вимоги до проведення та оформлення слідчих (розшукових) дій.

Допит та його процесуальне оформлення. Особливості виклику і допиту малолітньої або неповнолітньої особи. Пред'явлення для впізнання та його види. Процесуальний порядок пред'явлення для впізнання. Особливості впізнання особи при забезпеченні безпеки учасників кримінального судочинства. Проведення допиту та пред'явлення для впізнання в режимі відеоконференції. Обшук та його види. Підстави і процесуальний порядок проведення обшуку. Особливості проведення окремих видів обшуку. Процесуальний порядок оформлення результатів обшуку. Огляд і його види. Процесуальний порядок проведення окремих видів огляду. Особливості проведення огляду трупа. Експуація трупа, підстави і процесуальний порядок її проведення. Слідчий експеримент. Освідування і його види. Порядок проведення і оформлення окремих видів освідування. Експертиза та підстави її проведення. Отримання зразків для проведення експертизи.

Негласні слідчі (розшукові) дії: поняття, підстави проведення. Види негласних слідчих (розшукових) дій. Фіксація ходу і результатів негласних слідчих (розшукових) дій. Використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій у доказуванні та в інших цілях. Загальні положення про втручання у приватне спілкування.

13. Фіксація кримінального провадження на стадії досудового розслідування

Поняття та види кримінальних процесуальних документів. Діловий стиль складання процесуальних документів та їх послідовність. Загальні правила фіксації кримінальних процесуальних рішень. Структура постанови якою фіксується кримінальне процесуальне рішення. Загальні правила фіксації кримінальних процесуальних дій. Носії інформації на якому за допомогою технічних засобів зафіксовані процесуальні дії. Журнал судового засідання, як форма фіксування кримінальної процесуальної дії.

14. Повідомлення про підозру

Поняття, підстави та значення повідомлення про підозру. Випадки повідомлення про підозру. Етапи повідомлення про підозру. Складання повідомлення про підозру. Зміст письмового повідомлення про підозру. Порядок повідомлення про підозру. Права підозрюваного та їх роз'яснення. Вручення письмового повідомлення про підозру. Зміна повідомлення про підозру. Особливості повідомлення про підозру окремій категорії осіб.

14. Зупинення і закінчення досудового розслідування

Поняття, підстави і умови та процесуальний порядок зупинення досудового розслідування. Розшук підозрюваного. Підстави і процесуальний порядок відновлення досудового розслідування.

Загальні положення закінчення досудового розслідування. Форми закінчення досудового розслідування.

Закриття кримінального провадження: підстави та процесуальний порядок.

Підстави та процесуальний порядок звільнення особи від кримінальної відповідальності. Клопотання прокурора про звільнення особи від кримінальної відповідальності.

Відкриття матеріалів кримінального провадження іншій стороні. Ознайомлення з матеріалами кримінального провадження.

Обвинувальний акт та його значення. Структура та зміст обвинувального акту. Додатки до обвинувального акту. Клопотання про застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру та його зміст. Вручення копій обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру та реєстру матеріалів досудового розслідування.

Систематизація і технічне оформлення матеріалів кримінального провадження.

15. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування

Поняття та значення інституту оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування. Право на оскарження. Рішення, дії чи бездіяльності слідчого або прокурора, які можуть бути оскаржені під час досудового розслідування. Строк подання скарги на рішення, дії чи бездіяльності слідчого чи прокурора, її повернення або відмова у відкритті провадження. Правові наслідки подання скарги на рішення, дії чи бездіяльності слідчого чи прокурора під час досудового розслідування. Порядок розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльності слідчого чи прокурора під час досудового розслідування. Рішення слідчого судді за результатами розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльності слідчого чи прокурора під час досудового розслідування. Оскарження ухвал слідчого судді під час досудового розслідування. Ухвали слідчого судді, які підлягають оскарженню під час досудового розслідування. Порядок оскарження ухвал слідчого судді. Оскарження слідчим рішення, дій чи бездіяльності прокурора. Рішення, дії чи бездіяльності прокурора, які можуть оскаржуватися слідчим. Порядок оскарження рішення, дій чи бездіяльності прокурора. Порядок вирішення скарги на рішення, дії чи бездіяльності прокурора. Види рішень за результатами розгляду скарги на рішення, дії чи бездіяльності прокурора.

16. Підсудність та підготовче судове провадження. Складання досудової доповіді

Поняття і значення підсудності у кримінальному процесі. Види підсудності. Підстави та порядок передачі справ з одного суду до іншого. Автоматизована система документообігу суду.

Поняття, сутність і завдання підготовчого судового провадження. Порядок і строки підготовчого судового провадження. Порядок підготовчого судового провадження. Питання, які з'ясовуються суддею при підготовчому судовому провадженні. Рішення, які приймаються за результатами підготовчого судового провадження. Закриття кримінального провадження. Підстави і процесуальний порядок повернення обвинувального акту, клопотань про застосування примусових заходів виховного чи медичного характеру прокурору. Призначення судового розгляду. Дії судді, пов'язані з підготовкою до судового розгляду. Закінчення підготовчого судового провадження. Ознайомлення з матеріалами кримінального провадження.

17. Судовий розгляд

Сутність і значення стадії судового розгляду. Загальні положення судового розгляду кримінальних проваджень. Безпосередність, усність, безперервність судового розгляду. Незмінність складу суду і рівність прав сторін у судовому розгляді. Учасники судового розгляду та наслідки їх неявки до суду. Підстави і порядок відкладення судового засідання, зупинення судового провадження. Розпорядок судового засідання. Заходи, які застосовуються до його порушників. Застосування заходів забезпечення кримінального провадження, проведення слідчих (розшукових) дій під час судового розгляду. Проведення процесуальних дій у режимі відео конференції. Межі судового розгляду. Етапи судового розгляду, їх зміст.

Суть, структура і завдання підготовчої частини судового засідання. Поняття і завдання судового слідства. Порядок дослідження доказів в судовому засіданні. Спрощений порядок судового слідства. Порядок судових дебатів. Промови і репліки сторін. Останнє слово обвинуваченого. Процесуальний порядок постановлення судового рішення. Види

судових рішень. Законність, обґрунтованість і вмотивованість судового рішення. Поняття і значення вироку. Види вироків та їх зміст. Питання, що вирішуються судом при постановленні вироку. Порядок винесення ухвал у судовому засіданні. Ухвалення судового рішення і окрема думка судді. Проголошення судового рішення. Роз'яснення судового рішення. Вручення копії судового рішення. Журнал судового засідання. Технічна фіксація перебігу судового засідання.

18. Особливі порядки провадження в суді першої інстанції

Особливі порядки провадження в суді першої інстанції.

Спрощене судове провадження щодо кримінальних проступків. Загальні положення спрощеного провадження щодо кримінальних проступків.

Провадження в суді присяжних. Підстави та порядок провадження в суді присяжних.

19. Провадження з перегляду судових рішень: апеляційної, касаційної інстанції та за нововиявленими або виключними обставинами

Види перегляду судових рішень у кримінальному процесі. Правова природа, сутність і завдання перевірки судових рішень в апеляційному порядку.

Право на апеляційне оскарження. Судові рішення, які можуть бути оскаржені в апеляційному порядку. Суди, які розглядають справи в апеляційному порядку, їх повноваження. Порядок і строки апеляційного оскарження. Апеляція, її форма та зміст. Прийняття апеляційної скарги судом апеляційної інстанції. Залишення апеляційної скарги без руху, її повернення або відмова відкриття провадження. Підготовка до апеляційного розгляду. Межі перегляду судом апеляційної інстанції. Процесуальний порядок апеляційного провадження. Повноваження суду апеляційної інстанції за наслідками розгляду апеляційної скарги. Підстави для скасування або зміни судового рішення. Рішення суду апеляційної інстанції. Вирок (ухвала про застосування примусових заходів виховного чи медичного характеру) суду апеляційної інстанції.

Суть і завдання касаційного провадження. Право на касаційне оскарження. Рішення, які можуть бути оскаржені в касаційному порядку. Порядок і строки касаційного оскарження. Касаційна скарга та її зміст. Відкриття касаційного провадження. Підготовка касаційного розгляду. Межі перегляду Верховним Судом касаційної інстанції. Процесуальний порядок касаційного розгляду. Повноваження Верховного Суду за наслідками розгляду касаційної скарги. Підстави для скасування або зміни судового рішення за касаційною скаргою.

Підстави для здійснення кримінального провадження за нововиявленими обставинами. Характеристика нововиявлених обставин. Особи, які мають право порушити питання про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами. Органи перегляду судових рішень, що набрали законної сили, та межі їх повноважень. Строки перегляду судових рішень за нововиявленими обставинами. Відкриття кримінального провадження за нововиявленими обставинами. Порядок перегляду судового рішення за нововиявленими обставинами. Види судових рішень за наслідками кримінального провадження за нововиявленими обставинами.

20. Виконання судових рішень

Поняття, значення та завдання стадії виконання судових рішень. Набрання судовим рішенням законної сили. Наслідки набрання законної сили судовим рішенням. Обов'язковість рішень суду. Порядок та строки звернення судового рішення до виконання. Порядок виконання судових рішень у кримінальному провадженні. Органи і служби, які виконують вирок і забезпечують виконання кримінальних покарань. Відстрочка виконання вироку. Питання, які вирішуються судом під час виконання вироків. Процесуальний порядок розгляду та вирішення питань, які виникають під час виконання вироку. Підстави для звільнення від відбування кримінального покарання. Умовно-дострокове звільнення від

покарання і заміна невідбутої частини покарання більш м'яким. Застосування до засуджених примусового лікування та його припинення. Тимчасове залишення засудженого у слідчому ізоляторі. Умови утримання осіб, засуджених до позбавлення волі. Розгляд судом клопотання про зняття судимості. Нагляд за дотриманням законів під час виконання судових рішень.

21. Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження

Загальні засади міжнародного співробітництва у кримінальному судочинстві. Законодавство, що регулює міжнародне співробітництво під час кримінального провадження. Обсяг та види міжнародного співробітництва під час кримінального провадження. Центральні органи України що забезпечують міжнародне співробітництво у кримінальному провадженні.

Міжнародна правова допомога при проведенні процесуальних дій. Зміст та форма запиту про міжнародну правову допомогу. Виконання запиту в іноземній державі. Розгляд запиту іноземного компетентного органу про міжнародну правову допомогу. Порядок виконання запиту (доручення) про міжнародну правову допомогу на території України. Виклик особи, яка перебуває за межами України. Допит за запитом компетентного органу іноземної держави шляхом проведення відео- або телефонної конференції. Розшук, арешт і конфіскація майна. Створення і діяльність спільних слідчих груп. Видача осіб, які вчинили кримінальне правопорушення (екстрадиція). Порядок підготовки документів та направлення запитів про видачу особи (екстрадицію). Межі кримінальної відповідальності виданої особи. Центральні органи України щодо видачі особи (екстрадиції). Особливості затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення за межами України. Екстрадиційний арешт. Проведення екстрадиційної перевірки. Відмова у видачі особи (екстрадиції). Рішення за запитом про видачу особи (екстрадицію) та їх оскарження.

Порядок і умови перейняття кримінального провадження від іноземних держав. Порядок кримінального провадження, що перейняте від іншої держави. Порядок і умови передання кримінального провадження компетентному органу іншої держави. Наслідки передання кримінального провадження компетентному органу іншої держави.

Визнання та виконання вироків судів іноземних держав та передача засуджених осіб. Підстави і порядок виконання вироків судів іноземних держав. Виконання вироку суду іноземної держави. Розгляд судом питання про приведення вироку суду іноземної держави у відповідність із законодавством України. Умови передачі засуджених осіб і їх прийняття для відбудовання покарання. Визнання та виконання вироків міжнародних судових установ.

22. Особливі порядки кримінального провадження

Види особливих проваджень у кримінальному процесі.

Кримінальне провадження на підставі угод. Види угод, їх ініціювання та умови укладання. Зміст угоди про примирення. Зміст угоди про визнання винуватості. Загальний порядок судового провадження на підставі угоди. Вирок на підставі угоди. Наслідки невиконання угоди.

Кримінального провадження у формі приватного обвинувачення. Початок кримінального провадження у формі приватного обвинувачення. Відшкодування шкоди потерпілому у кримінальному провадженні у формі приватного обвинувачення.

Кримінальне провадження щодо окремої категорії осіб. Особи, щодо яких здійснюється особливий порядок кримінального провадження. Особливості притягнення до кримінальної відповідальності окремої категорії осіб, їх затримання і обрання запобіжного заходу.

Кримінальне провадження щодо неповнолітніх. Обставини, що підлягають встановленню у кримінальному провадженні щодо неповнолітніх. Порядок кримінального провадження щодо неповнолітніх. Особливості проведення процесуальних дій та застосування заходів примусу щодо неповнолітніх підозрюваних, обвинувачених. Порядок застосування до неповнолітнього обвинуваченого примусових заходів виховного характеру. Застосування примусових заходів виховного характеру до неповнолітніх, які не досягли віку

кримінальної відповідальності. Особливості досудового розслідування у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів виховного характеру.

Кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру. Підстави для здійснення кримінального провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру. Особливості досудового та судового кримінального провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру та щодо обмежено осудних осіб. Проведення психіатричної експертизи. Обставини що підлягають встановленню у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру. Продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру.

Особливості кримінального провадження, яке містить відомості, що становлять державну таємницю. Охорона державної таємниці під час кримінального провадження.

Кримінальне провадження на території дипломатичних представництв, консульських установ України, на повітряному, морському чи річковому судні, що перебуває за межами України під прапором або з розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписано до порту, розташованого в Україні. Місце проведення досудового розслідування кримінальних правопорушень, вчинених на території дипломатичних представництв, консульських установ, суден України.

Відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження.

23. Прецедентна практика міжнародних судів та ЄСПЛ

Прецедентна практика міжнародних судів та Європейського суду з прав людини, їх вплив на відчизняне законодавство, порядок звернення до ЄСПЛ та рішення стосовно України. Система європейських стандартів забезпечення прав людини у кримінальному процесі України. Актуальні питання та перспективи впровадження міжнародних стандартів судочинства у національне законодавство. Новелли в корупційному законодавстві України.

Список рекомендованих джерел та літератури

Основна:

1. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text (дата звернення 02.03.2023).

2. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text (дата звернення 02.03.2023).

3. Європейська конвенція з прав людини (Конвенція про захист прав і основних свобод людини від 4 листопада 1950 року). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text (дата звернення 02.03.2023).

4. Конституція України від 28 червня 1996 року. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 02.03.2023).

5. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/print> (дата звернення 02.03.2023).

6. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини / упоряд. С. Г. Туманов. Харків: Право, 2019. 952 с.

7. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення 02.03.2023).

8. Інструкція про порядок розгляду звернень і запитів та забезпечення доступу до публічної інформації, затверджена наказом Генерального прокуратура від 06 серпня 2020 року № 363. URL: https://vin.gov.ua/ua/vindok.html?_m=publications&_t=rec&id=98768 (дата звернення 03.03.2023).

9. Інструкція «Про організаційно-протокольне забезпечення заходів міжнародного співробітництва в органах прокуратури України»: Наказ Генеральної прокуратури України №223 від 18.09.2015 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0223900-15#Text> (дата звернення 03.03.2023).

10. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05 липня 2012 року. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=43306 (дата звернення 03.03.2023).

11. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 р. № 1404-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#Text> (дата звернення: 02.04.2021).

12. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 22 лютого 2006 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15> (дата звернення 03.03.2023).

13. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів: Закон України від 23 грудня 1993 року. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3781-12> (дата звернення 03.03.2023).

14. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві: Закон України від 23 грудня 1993 року. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3782-12> (дата звернення 03.03.2023).

15. Про затвердження Інструкції про порядок здійснення міжнародного співробітництва з питань взаємної правової допомоги, видачі правопорушників (екстрадиції), передачі (прийняття) засуджених осіб, виконання вироків та інших питань міжнародного судового співробітництва у кримінальному провадженні під час судового провадження: Наказ Міністерства юстиції України від 19.08.2019 р. № 2599/5 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0956-19#Text> (дата звернення: 03.03.2023).

16. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 року. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 03.03.2023).

17. Про Національну поліцію: Закон України від 02 липня 2015 року. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55082 (дата звернення 02.03.2023).

18. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18 лютого 1992 року. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12> (дата звернення 02.03.2023).

19. Про Державне бюро розслідувань : Закон України від 12 листопада 2015 року. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19> (дата звернення 02.03.2023).

20. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30 червня 1993 року. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-12> (дата звернення 02.03.2023).

21. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 року. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18> (дата звернення 02.03.2023).

22. Про Службу безпеки України: Закон України від 25 березня 1992 року. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12> (дата звернення 02.03.2023).

23. Про судову експертизу: Закон України від 25 лютого 1994 року. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12> (дата звернення 02.03.2023).

24. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 7 липня 2010 року. Відомості Верховної Ради України. 2010. №41–45. Ст.529.

25. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 року URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19> (дата звернення 02.03.2023).

26. Про затвердження Інструкції з організації обліку та руху кримінальних проваджень в органах досудового розслідування Національної поліції України: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 14 квітня 2016 року № 296.

27. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 22 лютого 2006 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15> (дата звернення 02.03.2023).

28. Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень: Наказ Міністерства юстиції України від 08.10.1998 року № 53/5.

29. Про затвердження Інструкції про особливості здійснення судово-експертної діяльності атестованими судовими експертами, що не працюють у державних спеціалізованих експертних установах: Наказ Міністерства юстиції України від 12.12.2011 року № 3505/5.

30. Баулін О. В. Кримінальне процесуальне право України: Навч. посіб. / О. В. Баулін. 3-тє вид., допов. і перероб. Київ: Правова Єдність, 2018. 152 с.

31. Кримінальний процес: навч. посіб. для підгот. до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів та ін. Харків: Право, 2017. 288 с.

32. Кримінальний процес в питаннях і відповідях / Л. Д. Удалова, В. В. Рожнова, Д. О. Савицький, О. Ю. Хабло, О. В. Римарчук. 4-те вид. Київ: КНТ, 2016. 269 с.

33. Лобойко Л.И., Банчук О.А. Кримінальний процес: навч. посіб. Київ: Ваіте, 2014. 280 с.

34. Практикум з кримінального процесу України: навч. посіб. / за ред. проф. М. А. Погорецького та доц. Н. П. Сизої. Київ: Алерта, 2015. 226 с.

35. Тертишник В.М. Кримінальний процес України. Загальна частина: підручник. Академ. видання. Київ: Алерта, 2014. 440 с.

36. Тертишник В.М. Кримінальний процес України. Особлива частина: підручник. Академ. видання. Київ: Алерта, 2014. 420 с.

Додаткова:

1. Азаров Ю. І., Письменний Д. П., Хабло О. Ю. Відшкодування шкоди потерпілому у кримінальному провадженні за рахунок держави. *Юридична наука*. 2014. № 5. С. 49–56.

2. Актуальні питання кримінального законодавства України та практики його застосування: монографія / В. Я. Тацій, В. І. Борисов, Л. М. Демидова. Київ: Право, 2017. 400 с.

3. Антонов К. В., Сачко О. В., Тертишник В. М., Уваров В. Г. Теорія доказів: підручник для слухачів магістратури юридичних вузів. Київ: Алерта, 2015. 294 с.

4. Бобечко Н. Р. Апеляційне та касаційне провадження у кримінальному судочинстві України: правове регулювання, доктрина, практика: монографія / Н. Р. Бобечко; за ред. академіка НАПрН України, д-ра юрид. наук, проф. В. Т. Нора. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 686 с.

5. Вакулік О. А. Початок досудового розслідування у кримінальному провадженні: навчальний посібник / О. А. Вакулік, Ю. І. Азаров. Київ: ЦУЛ, 2016. 184 с.

6. Вегера-Іжевська І. В. Забезпечення права на недоторканність житла чи іншого володіння особи в кримінальному провадженні: монографія / І. В. Вегера-Іжевська; наук. кер. роботи О. Г. Шило; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2019. 232 с. URL: http://nauka.nlu.edu.ua/download/diss/Vegera/d_Vegera.pdf (дата звернення 02.03.2023).

7. Волоско І. Р. Суд присяжних в Україні: особливості формування та діяльності: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Львів, 2017. 244 с.

8. Волохова К. В. Особливості судового провадження у суді присяжних : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09; Європ. ун-т. Київ, 2018. 16 с.

9. Волошанівська Т. В. Засада забезпечення права на захист у кримінальному провадженні в контексті європейських стандартів справедливого судового розгляду : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09; Одес. юрид. акад. Одеса, 2019. 21 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/11289> (дата звернення 02.03.2023).

10. Воруш А. О Інститут підозри в кримінальному провадженні: поняття, ознаки та значення. *Науковий вісник Херсонськ. держ. ун-ту*. 2017. Вип. 6-1. Том 4. С. 29-33.

11. Гаєвий В.Ф. Участь прокурора у судовому кримінальному провадженні про застосування примусових заходів медичного характеру: навчально-практичний посібник. Київ: Національна академія прокуратури України, 2013. 48 с.

12. Гандзюк В. П. Формування матеріалів кримінального провадження (кримінальної справи) судом першої інстанції. *Наше право*. 2015. № 3. С. 117–124.

13. Гладун О., Зелінський О. Повідомлення про підозру: кримінальна процесуальна дихотомія. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2018. № 2 (54). С. 58–72.
14. Гловюк І. В. Використання практики Європейського суду з прав людини у кримінальному провадженні: навч.-метод. посіб. / І. В. Гловюк, М. М. Стоянов, В. А. Завтур. Одеса: Юрид. літ., 2017. 224 с.
15. Гринюк В. О. Окремі питання вдосконалення процесуального порядку повідомлення про підозру. Сучасні проблеми криміналістики: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 100-річчю з дня народження доктора юридичних наук, проф. В. П. Колмакова (м. Одеса, 27-28 верес. 2018 р.) / упоряд.: В. В. Тіщенко, О. П. Ващук. Одеса: Юрид. л-ра, 2018. С. 93-96.
16. Гринюк В. О. Окремі питання повідомлення особи про підозру як початок реалізації функції обвинувачення. *Право України*. 2018, № 11. С. 120-126.
17. Грошевий Ю. М., Шило О. Г. Підстави обрання запобіжних заходів за новим КПК України. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2013. № 1 (5). С. 220–226.
18. Гумін О. М. Тимчасовий доступ до речей і документів як один із заходів забезпечення кримінального провадження. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2013. № 1 (5). С. 227–231.
19. Дроздов О. Кримінальне провадження за новоявленими або виключними обставинами: нові виміри за європейськими стандартами. *Право України*. 2018. № 1. С. 196-213.
20. Звід судових рішень та практики у кримінальному процесі України : у 5 кн. / ред.: А. В. Столітній, А. О. Смирнов. Харків: Право, 2019. Кн. 3: Аналізи, узагальнення, листи Верховного Суду України. 604 с.
21. Чорноусько М. В. Здійснення прокурором процесуального керівництва досудовим розслідуванням: монографія. Київ: Алерта, 2017. 294 с.
22. Зеленський С. М., Назаренко С. П., Письменний Д. П. Провадження у справах дітей, які не досягли віку кримінальної відповідальності: навч. посібник. Київ: КНТ, 2012. 160 с.
23. Кастарнов Д. Б., Азаров Ю. І. Доказування обставин, які характеризують особу обвинуваченого (підозрюваного), у кримінальному провадженні: монографія. Київ: Кафедра, 2017. 176 с.
24. Кокошко М. Предмет доказування у кримінальному провадженні щодо неповнолітніх. *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. 2016. № 2. С.10-18.
25. Кононенко В. Презумпція невинуватості / В. Кононенко, А. Чирва. Київ: Арт Економі, 2019. 576 с.
26. Корнієнко М. Особливості кримінального провадження на підставі угоди про визнання винуватості: український і зарубіжний досвід. *Підприємство, господарство і право*. 2017. № 4. С.159-165.
27. Короп І. В. Право на захист в кримінальному процесі. *Молодий вчений*. 2018. № 5(57). С. 612-615.
28. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини: довідкове видання / уклад.: Севрук Ю. Г., Столітній А. В., Сапін О. В., Мала О. Р., Снігар М. І. та інші; за ред. Ю. Г. Севрука, А. В. Столітнього. Київ: Національна академія прокуратури України, 2018. 924 с.
29. Кримінальний процес: підручник / за заг. ред.: О. В. Капліної, О. Г. Шило; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2019. 584 с.
30. Кримінальний процес України: Лекції. Процесуальні документи. Молдован В. В., Молдован А. В., Кравець Р. С. 2-ге вид., із змін. та доповн. Київ: Алерта, 2016. 360 с.
31. Кримінальний процес: навч. посіб. для підгот. до іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів та ін. Харків : Право, 2019. 298 с.
32. Кримінальний процес: навч. посібник / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів та ін. Харків: Право, 2017. 288 с.

33. Кримінальний процес: підруч. / Бойко О. П., Гаркуша А. Г., Захарко А. В., Литвинов В. В., Рогальська В. В., Сербін М. М., Солдатенко О. А., Федченко В. М., Черняк Н. П./ кер. авт. кол. д-р юрид. наук, доц. О. Ф. Кобзар. У 2-х ч. Ч. 1. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2017. 337 с.
34. Лушпієнко В. Особливості допиту свідка на стадії судового розгляду в кримінальному процесі. *Підприємство, господарство і право*. 2017. № 3. С. 263–267.
35. Любавіна В. П. Презумпція невинуватості та забезпечення доведеності вини як засада кримінального провадження: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09; Ун-т Держ. фіскал. служби України. Ірпінь, 2018. 20 с.
36. Макаров М. А. Судовий контроль у кримінальному провадженні: монографія. Київ: Центр учбової літ., 2016. 339 с.
37. Малахова О. В. Межі активності суду у доказуванні під час судового розгляду в суді першої інстанції та сприяння захисту. *Інформаційне та науково-методологічне забезпечення досудового розслідування й судового провадження*: матеріали круглого столу, 21 квітня 2016 р. / за ред. В. М. Огаренка та ін. Запоріжжя: КПУ, 2016. С. 104-106
38. Малахова О.В. Процесуальні особливості проведення огляду захисником. *Теоретичні аспекти організації досудового розслідування*: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Харків, 4 грудня 2015 р. Харків: ХНУВС, 2015. С. 426-428.
39. Мамка Г. М. Засади кримінального провадження: наукові та правові основи: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.09; Ун-т Держ. фіскал. служби України. Ірпінь, 2019. 39 с.
40. Молдован В. В., Молдован А. В. Слідчі (розшукові) дії: навч.-практ. посіб./ В. В. Молдован, А. В. Молдован. Київ: Алерта, 2019. 310 с.
41. Нор В. Т. Реалізація засади змагальності під час розгляду скарг слідчим суддею / В. Т. Нор, Д. Є. Крикливець М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Юрид. фак-т. Львів: Колір ПРО, 2017. 376 с.
42. Осадча О. С., Юхно О. О. Повноваження прокурора при застосуванні запобіжних заходів: монографія / заг. ред. О. О. Юхна. Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: Панов А. М., 2016. 223 с.
43. Панасюк О. А. Процесуальні передумови організації проведення судового слідства судом першої інстанції в кримінальному провадженні. *Актуальні проблеми удосконалення кримінального процесуального законодавства*: матер. Всеукр. наук.-практ. конфер., присвяч. до 70-річчя д. ю. н., професора Ю. П. Аленіна (21 квітня 2017 р., м. Одеса) / за ред. Г. О. Ульянової, І. В. Гловюк; відп. за вип. І. В. Гловюк; уклад. В. А. Завтур; Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». Одеса: Юрид. л-ра, 2017. С. 253–256.
44. Панова А.В. Визнання доказів недопустимими у кримінальному провадженні: монографія. Харків: Право, 2017. 256 с.
45. Перепелиця С. І. Гарантії прав і законних інтересів потерпілого та підозрюваного в кримінальному провадженні у формі приватного обвинувачення / С. І. Перепелиця, В. Колодчин. *Вісник прокуратури*. 2016. № 4. С. 41–53.
46. Правнича допомога та захист у кримінальному процесі: підручник / за заг. ред. д.ю.н., академіка Національної академії наук України Ю. С. Шемшученко. Київ: Алерта, 2018. 446 с.
47. Про стан забезпечення незалежності суддів в Україні: щоріч. доп. за 2017 р. / Вища рада правосуддя. Київ: 2018. 227 с.
48. Процесуальна діяльність слідчого щодо відшкодування шкоди, завданої кримінальним правопорушенням: метод. рек. / С. С. Чернявський, В. І. Фаринник, Л. Д. Удалова та ін.; МВС України; НАВС. Київ, 2014. 91 с.
49. Процесуальний порядок забезпечення прав учасників кримінального провадження під час закінчення досудового розслідування: монографія / С. А. Паршак; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. О. Юхна; Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: Панов, 2016. 199 с.
50. Кримінальний процес: навч. посібник / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів та ін. Харків: Право, 2017. 288 с.

51. Ромасев О. В. Оскарження рішень, дій, бездіяльності слідчого, прокурора під час досудового розслідування: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09; Ун-т Держ. фіскал. служби України. Ірпінь, 2019. 20 с.
52. Самодін А. В. Невтручання у приватне життя як засада кримінального провадження. *Юридична наука*. 2015. № 5. С. 148-155.
53. Кримінальне провадження на підставі угод: навч.-наоч. посіб. / Севрук Ю. Г., Столітній Л. В., Мала О. Р., Місюра Л. Ю. та ін. Київ: Нац. академія прокуратури України, 2018. 204 с.
54. Сиза Н. П. Завдання суду в стадії підготовчого провадження у кримінальному процесі України. *Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право»*. 2014. № 2(10). С. 1–10.
55. Сиза Н. П. Межі повноважень суду щодо здійснення функції правосуддя в кримінальному провадженні. *Актуальні проблеми удосконалення кримінального процесуального законодавства*: матер. Всеукр. наук.-практ. конфер., присвяч. до 70-річчя д. ю. н., професора Ю. П. Аленіна (21 квітня 2017 р., м. Одеса) / за ред. Г. О. Ульянової, І. В. Гловюк; відп. за вип. І. В. Гловюк; уклад. В. А. Завтур; Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». Одеса: Юрид. л-ра, 2017. С. 241–243.
56. Слідчі (розшукові) дії у кримінальному провадженні: теорія та механізм реалізації: монографія / А. П. Лазарєв; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. Харків: Панов А. М. [вид.], 2019. 210 с.
57. Слідчі та негласні слідчі (розшукові) дії як криміналістичні засоби діяльності слідчого в досудовому розслідуванні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09; Акад. адвокатури України. Київ, 2016. 20 с.
58. Соколов О. В. Виконання оперативними підрозділами доручень слідчого, прокурора про проведення негласних слідчих (розшукових) дій: монографія / О. В. Соколов; наук. ред. О. Г. Шило; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Оберіг, 2019. 256 с.
59. Судовий контроль під час досудового розслідування у кримінальному провадженні: навч. посіб. для підгот. до заліку. Харків: Право, 2016. 95 с.
60. Судовий розгляд справ про правопорушення, пов'язані з корупцією: практич. посіб. / кол. авт.; за ред. доктора юрид. наук, проф. О. М. Костенка. Київ: Національна академія прокуратури України, 2018. 346 с.
61. Тацій В. Я., Борисов В. І., Демидова Л. М. Актуальні питання кримінального законодавства України та практики його застосування: монографія. Київ: Право, 2017. 400 с.
62. Удалова Л. Д., Письменний Д. П., Азаров Ю. І. та ін. Теорія судових доказів в питаннях та відповідях: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2015. 104 с.
63. Фаринник В.І. Застосування заходів забезпечення кримінального провадження: теорія та практика: монографія. Київ: Алерта, 2017. 548 с.
64. Фігурський В. Окремі проблемні питання перегляду судових рішень за нововиявленими обставинами у кримінальному процесі. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 8. С.185-190.
65. Досудове розслідування в кримінальних провадженнях щодо застосування примусових заходів медичного характеру: метод. рек. / Чернявський С. С., Вознюк А. А., Патик А. А., Аксенко В. Д. та ін. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2016. 48 с.

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека ім. В.І. Вернадського: веб-сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
2. Верховна Рада України: веб-сайт. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Верховний Суд: веб-сайт. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/>.
4. Видавництво юридичної літератури: веб-сайт. URL: <http://www.yurincom.com>.
5. Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури: офіційний сайт. URL: <https://vkdko.org/>.
6. Державна кримінально-виконавча служба України: веб-сайт. URL: <https://www.kvs.gov.ua/peniten/control/main/uk/index>.
7. Державна фіскальна служба України: веб-сайт. URL: <http://sfs.gov.ua/>.
8. Державне бюро розслідувань: веб-сайт. URL: <https://dbr.gov.ua/>.

9. Електронна бібліотека юридичної літератури «Правознавець»: веб-сайт. URL: <http://www.pravoznavec.com.ua/>.
10. Європейський Суд з прав людини: веб-сайт. URL: http://www.coe.int/t/t/human_rights_court.
11. Єдиний державний реєстр судових рішень: веб-сайт. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Page/2>.
12. Інформаційно-пошукова система по законодавству: веб-сайт. URL: <http://legal.com.ua>.
13. Кабінет Міністрів України: веб-сайт. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
14. Конституційний Суд України: веб-сайт. URL: <http://www.ccu.gov.ua>.
15. Міністерство внутрішніх справ України: веб-сайт. URL: <https://mvs.gov.ua/>.
16. Міністерство юстиції України: веб-сайт. URL: <http://www.minjust.gov.ua>.
17. Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого: веб-сайт. URL: <http://www.catalogue.nplu.org>.
18. Національна поліція України: веб-сайт. URL: <https://www.npu.gov.ua/>.
19. Національне антикорупційне бюро України: веб-сайт. URL: <https://nabu.gov.ua/>.
20. Офіс Генерального прокурора: веб-сайт. URL: <http://www.gp.gov.ua>.
21. Президент України: веб-сайт. URL: <http://www.president.gov.ua>.
22. Служба безпеки України: веб-сайт. URL: <https://ssu.gov.ua/>.
23. Судова влада України: веб-сайт. URL: <http://www.scourt.gov.ua>.